

ELŐFIZETÉS

ÉVELYBEN ÉS VIDÉKEN	
egy évre ...	180 Leu.
három évre ...	90 Leu.
egy negyed évre ...	45 Leu.
egy hónapra ...	15 Leu.

Hirdetések
Árszáma szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti pályájában.
TELEFON-SZÁM: 482.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdi-
nand I. (József tőh-ut) 22
TELEFON-SZÁM 181.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, március 27.

Husvét.

Husvét vasárnapja. Megint tavasz. Lány szellő lengedez a karsu rügyekbe szökő fiatal fák büszke koronáin. A mezőkön részegítő illatok száguldanak és a fűszálak fiatal zöld köntösükben kacagva integetnek a nap forró sugarainak csókjaira. Bennet a városban az emberek reménykedve örülnek a husvétnak, a tavasznak, az ígért boldogságnak: a Megváltó feltámadásának.

A kirakatok büszke üvegtáblái mögött színes Lorigern-parfümök és mélykivágású laktópánkák kacérkodnak a poros járdán tovasuhanó, félenk tekintetű, sápadt hivatalnok leányokra. A hivatalnok leányokra, akik egész nap a szűk kis irodahelyiségekben robotolnak komolykodó írógépek és a hallgató akták felé hajolva. A korzó bántó pompájától elszomorodott arccal bátortalanul és kopottan menekülnek haza a földszintes, szegényes butorzatú otthonukba. Az apa, a szigorú tanárember gondterhelt homlokkal osztja be csekély havijövedelmét, ami a család legszükségesebb kiadásának fedezésére sem elég. Mer, szomorú idő jár most az intellektuelekre. A háború vérzivatarai között itthon az országban nagy vagyonokat gyűjtöttek a spekulán sok. Másrészt a munkásosztály állandó bérmozgalmaival oly magas munkabérhez jutott, ami azelőtt merő utópia volt. A kész fizetéséből élő és nagyobb tőkével sohasem rendelkező lateiner osztály, az állami tisztviselők és a nyugdíjasok és mindenki, aki nem akart vagy nem mert spekulációhoz nyúlni: megtréfált, kijátszott koldusa lett a rettenetes viszonyoknak.

Az olcsóbbodás folyamán a legutóbbi időben kikerülhetetlenül megindult és ezt a folyamatot súlyos törvényszerűségében megállítani többé nem lehet. A márólholnapra való vagyonszerzés, a konjunkturának szívtelen kihasználása lejárt. Amely téren az olcsóbbodás nem akar lépést tartani a biztosan haladó világ irányzattal, ott a hatóságok közbelépésére van szükség, mert normális áraknak kell most elkövetkezni a termelésben, a kereskedelemben, az iparban, a munkabérekben egyaránt. Meg kell csinálnunk és el kell érni azt, hogy a szegény középosztály tagjai, kik időfeszit-

tő munka után elcsigázva mennek haza, a hivatalnokok, akik hideg és értelmetlen számok között élnek le örömtelen életüket, ne éhes gyermekzsivajba és talpalatlan cipőjü szomorú feleségeik mellett folytassák a hivatalok és az irodák robotolását.

Olcsóbbá kell tenni a megélhetést: el kell jutnunk rövidesen ismét oda, hogy a tisztviselő nyugodtan élhessen olyan normális fizetéséből, amit az állam, vagy a munkaadó elbir és a készjövdelemből élő embernek ne kelljen áruba bocsájtani a legszükségesebb butoradarabjait is, hogy a mindennapi szükségletet fedezze. Normális keretek közé kell szorí-

tani a ruhanemű, a kenyér, a hústüzelőanyag árát. Azoknak pedig, akik ezeket a cikketek előállítják, le kell mondaniuk arról, hogy a termelést a háború alatt megszórt mérhetetlen nyereszkesedés használják fel. Nem maradhat úgy tovább, hogy az emberiség egyik része lerongyolódjék, a másik pedig; mert spekulációval foglalkozik, mérhetetlen vagyonok ura legyen. Vissza az árakkal az egész vonalon!

Most husvét van. Az emberek reménykedve tekintenek a kalendáriumok csábitó pirosbetűs ünnepi számjaira. Válgák valóra a remény, a megélhetés, béke állapotának jogos reménye.

A föld. Aradi nyilatkozatok

a földosztásról.

Akik az utóbbi időben ügyesbajos dolgaik végett gyakrabban jártak a városháza emeleti folyosóján, azt tapasztalhaták, hogy nehez csizmás falusiak és hangos száju asszonyok állták el az utat. Földosztás történt. A földéhes falusiak régen óhajtott vágyát teljesítette a kormány azzal, hogy létrehozta a földbirtokreformot. Valószínű, hogy szakemberek beható tárgyalása előzte meg a rendkívül nagyfontosságú rendelet életbeléptetését, amelynek következtében igen jelentős fordulat állhat be Románia gazdasági életében. A kormányt a parasztnak vágyának teljesítése mellett, még az az intenció is vezérelte, hogy a földbirtokreform következményei még egyelőre tisztán nem láthatók, de ha azt az igazságot vesszük alapul, hogy a történelmi események mindig ismétlődnek, akkor jogosan tekinthetünk a római köztársaság és az uralom megszűnésének következményeire, amikor is a földhöz jutott parasztság az első időkben nem tudta megművelni a földjét, ami a tulságos decentralizálódás következménye volt. A szétosztott földek ki voltak téve az időjárás szélsőségeinek és amíg az egyik kis földterületet teljesen tönkretette a jég, vagy a rossz időjárás, a mellette levő föld nagyon szépen fizetett. A tönkrement föld tulajdonosa nem volt abban az anyagi helyzetben, hogy újra megkezdhesse földjén a gazdálkodást, kénytelen volt tehát eladni azt és beállt szolgálatba egy szerencsésebb gazdához. Így alakultak ki a kis-birtokok. Amíg a kisebb részekre felosztott földeken a termelési produktó csökkenést mutatott, addig a kisbirtokokon több termelést tudtak elérni. A jelenlegi helyzet előrelátáhatóság ugyanezt fogja eredményezni annál is inkább, mert a földhöz jutott parasztság nem rendelkezik

a föld megműveléséhez szükséges modern gépekkel. Ha a kormány a községek vagy járások rendelkezésére bocsátana a föld intenzív megműveléséhez szükséges eszközöket, amelyeket szükség esetén kölcsön adnának a kisgazdáknak, megszűnnék ez az aggodalom is. Máskülönb csak évek múlva remélhető, hogy többtermet tud produkálni Románia.

Boldog a paraszt.

Érdekesnek tartottuk ezzel a fontos kérdéssel egynehány szakembert felkeresni. Először dr. Barbura Sever táblabíró, az agrárreform-bizottság elnökét kerestük fel, aki a földbirtokreform következményeiről a következőket mondotta:

— A földbirtokreformra nagy szükség volt, mert a nagybirtokok képtelenek voltak olyan intenzív földművelést végezni, melynek eredményeként többtermelés mutatkozott volna. A parasztság boldog, hogy földhöz jutott és ha jól felkiismeretesen műveli meg a földjét, nem maradhat el az eredmény. A föld elosztásból valószínűleg — az egyes földhöz jutott paraszt kintartásának hiánya miatt — kisbirtokok fognak kialakulni. És ha ezt vesszük tekintetbe, bizalommal nézhetünk a jövő elé. Láthatjuk Pécska környékét, ahol egyetlen nagybirtok sincs és a kisbirtokokok elérték azt, hogy Erdély egyetlen területe sem tud annyi termelésfelesleget produkálni mint Pécska. A reform következtében eleinte valószínűleg visszaesés fog mutatkozni a termelésben, de néhány év múlva remélhetőleg olyan produktív munka fog folyni, mely bőségesen pótolja az előző évek termés-csökkenését.

Mit mond a földbirtokos?

Deutsch Andor földbirtokost kerestük fel ezután, aki a következő nyilatkozatot tette: A föld-

birtok reformjának széles keretben való gyors végrehajtása minden országban a termelés terén válságot idézett elő. A mezőgazdasági termelések előfeltételei: a szaktudás és a tőke, amely a föld termő erejének fokozását szolgálja. Ha akár az egyik, vagy a másik tényező hiányzik, akkor a többtermelés felé vezető út kátyuba jut. A nagy terjedelmű parcellázások kis embereknek jutatták a földet, akik nagy részénél azonban hiányzik az anyagi képesség, de többnyire a tudás is a föld racionális hasznosításához. Reméljük azonban, ha az állam mezőgazdasági tudásra oktatja és anyagilag is segíteni fogja az új gazdálkodókat, akkor a gyöngék lemaradnak közülük és a többiek érvényesíteni fogják tudásukat. Ebben az esetben Dánia nyomába lépünk és a kimult nagybirtokok helyett a törpe gazdaságok után a racionális gazdálkodás fénykora következik be.

Az állam érdeke és a szociális kívánalmak.

Alföldy Pál, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület igazgatója így nyilatkozott: A kérdést tisztán szak szempontból itélve meg, a földreform és többtermelés ellentétes fogalmak. A többtermelés ugyanis a termelés technikájának mélyreható intenzívitását fételezi fel; amely nem más, mint gőz- vagy motorikus szántás, szakszerű trágya-kezelés, sok műtrágya használata, vetőmag nemesítés, változatos és sokoldalú növénytermelés. Ezzel szemben a földreform révén egy a mainál nem fejlettebb, sőt primitívebb termelésre kell elkészülni lennünk a többtermelés szolgálatában álló nagyüzemek likvidálása és az ujonnan keletkező termelő-egységek gazdasági kulturálatlansága és tökeszegénysége miatt. A földreform azonban nem is a többtermelés minél gyorsabb gyakorlati keresztülvitelére hivatott intézkedés, hanem egy, az új idők követelte szociális szükségesség, amelynél a termelés kétségkívül emiatt érdekeit a szociális kívánalmakkal összhangba kell hozni. Végzetes hiba lenne a termelés mindnyájunkat oly közlelő érintő jelentőségét lebecsülni, szociális jelentőségét pedig tulbecsülni, viszont rövidlátás lenne a termelés még annyira fontos érdekei mellett és a reform szükségességét általánosságban kétségbe vonni. A reform sikere az állam nagy érdekeinek a szociális kívánalmakkal való egyensúlyba hozásának lehetőségétől függ. És miután a reform sorsába oly nagy egyetemes magán és legfőbb állami érdekek is kapcsolódnak bele, káros kilengés a kérdés nyugvópontjára jutásakor nem képzelhető el egyik irányban sem. Ha pedig ez a feltevésünk megáll s a nép szélesebb

rétegeinek földhöz juttatásával a többiermelés meglévő bázisai a közép- és helyenkint és szükséghez képest a kisebb birtokok is gondos terület redukálással megmaradhatnak, akkor a reform valóban a köz üdvét lesz hivatva szolgálni.

Aki legjobban örvend.

Fontosnak tartottunk még egy olyan embert megkérdezni, aki a legjobban van érdekelve a földosztás kérdésében. Bogac Petru gáji munkással beszélgettünk, aki a földosztás következtében négy hold föld boldog tulajdonosa lett. Bogac Petru értelmes tekintetű parasztember, aki ragyogó arcot felelt a hozzá intézett kérdésekre. Nagyon meg van elégedve munkájával.

— Sokkal szívesebben dolgozunk mi — mondta Bogac — a saját földünkön, mint másén.

Azután boldog tervezéssel beszélt a jövődó terveiről, hogy mi mindent fog vetni azon a pár holdon. Láttam Bogac Petru örömteljes arcából és értelmes tekintetéből az ambíció és tettvágy kisugárzását. (si.)

Irodalom és művészet

A színház heti műsora:

Vasárnap d. u.: Csárdáskirálynő. Este: Felhő Klári. (Bérlétszűnet.)

Hétfő d. u.: Baba. Este: Cigánygrófnő (Bérlétszűnet.)

Kedd: Tolva. (A.) Poor Lili vendégfelléptével.

Szerda: Lyon Lea. (B.) Poor Lili vendégfelléptével.

Csütörtök: Szereltem vására. (C.) Poor Lili vendégfelléptével.

Péntek: Faust. (A.)

Szombat fél 7 órai kezdettel: Szép Salamon Sára. — Varázshegedű. (B.)

Vasárnap d. u.: Sztambul rózsája. Este: Bőregér. (C.)

Hétfő d. u.: Lili bárónő. Este: Szököt katoná. (A.)

Szezonvégi ujdonságok és rep izek.

A színház főszezonja már véget ért. Már melegebb napok virradnak ránk s ezt az időt a színháznál utószezonnak nevezik. Régebben az utószezonban a színgazgatók azzal édesgették a közönséget a színházba, hogy nagynevű művészeket vendégszerepeltettek. A vendégszereplés most meglehetősen nagy nehézségekbe ütközik s ezért az utószezon műsorának változatoságát igyekeznek a színgazgatók a közönség érdeklődését felkelteni. Kérdést intéztünk Róna Dezső színgazgatóhoz, hogy mik a tervei az utószezonban. Róna igazgató ezeket mondta:

— Április hó 5-én bemutatjuk Parkas Imrének *Cseregyerekek* című kedves daljátékát, amely Budapesten óriási sikert aratott. Ezután bemutatóra kerül az *Inkognitó gróf* című operett, amelynek szövegét Polgár László aradi hírlapíró írta, zenéjét pedig Pogány Róbert szerezte. Ez az operett lesz az utószezon slágere, mert oly sok kedves zeneszám van benne, hogy a közönség meg fogja szeretni. Az Inkognitó gróf után be fogjuk mutatni Gilbert-

Viharos ülés a kamarában

BUCURESTI. A kamara legutóbbi ülésén előterjesztették a pénzügyi bizottság jelentését az *Argetoianu* belügyminiszter elleni bizalmatlansági indítványra vonatkozólag. A belügyminiszter beszélni akart, de nagy láрма keletkezett, amely félóraig tartott. Az elnök rendreutasította *Roman*, *Buzdugan* és *Barca* képviselőket és figyelmeztette őket, hogyha nem hagyják abba a lármát, kizárja őket a kamara üléséből. Erre újabb láрма keletkezett, mire az elnök a három képviselőt a fegyelmi bizottság elé utasította

nek, a híres német zeneszerzőnek *Hermelines nő* című zenés darabját, amely tavaly a budapesti Vigszínházban hónapokig volt műsoron. Ujdonságszámába fog menni Dellibes *Lakme* című operája, amellyel már annyira elkészült az énekes együttes, hogy némsókára már a színházi próbák is megkezdődnek. A prózát sem fogjuk elhanyagolni az utószezonban. A legelső prózai ujdonság a *Politikusok* című színmű lesz, amelyet nemrég mutatott be nagy sikerrel a című (kolozsvári) Magyar Nemzeti Színház. Be fogjuk mutatni még ebben az utószezonban *Bárd Oszkár* eredélyi írónak *Szilvió lovag* című nagysikerű színdarabját és a régi darabok közül elsősorban a *Cigánybárót* fogjuk felújítani, azután az *Obsitos* és a *Bőregér* című operetteket. Ha kitelik az időből, akkor a *Bánkbán* című operát is felújítjuk. Eseményszámába fog menni a *Romeó és Julia* reprise. Juliát Mágory Mici, egy 16 éves timisoarai (temesvári) urileány fogja játszani. Akik Timisoarán (Temesváron) látták a fiatal zinesznőt, elragadtatással beszélnek színjátszó képességeiről. Fel fog lépni a Troubadour-ban *Tibor* Ióri, a kiváló alténekesnő, akit valószínűleg szerződteni is fogunk. Ezen kívül szerződtetés céljából felléptetem valamelyik operettben *Misoga* László táncost és *Falady* Irén táncos szubrettet. Nagyjában ez a színház programja az utószezonban.

A színház iroda közleményei. Poor Lili kedden kezdi meg három este terjedő vendégfelléptét a városi színházban. A cluj (kolozsvári) színháznál nagyjelentőségű drámai hősnője három legkiválóbb alakítását mutatja be az aradi közönségnek a Tolvajban. Lyon Leában és Szereltem vásarában. — A husvétli ünnepekre négy közkedvelt, elsőrangú darabot tűzött műsorra a színház igazgatósága. Ünnepe vasárnapján délután a Csárdáskirálynő operettet ismétlik meg és este Felhő Klári című híres népszínmű kerül előadásra. Husvét hétfőjén a Babát és Cigánygrófnőt, ezt a két zajos sikerű operettet adják elő, mindkettőt a bevált, általános tetszéssel fogadott szereposztással. Az ünnepi előadásokat bérlétszűnetben tartják meg.

A Hatyu bemutatója Bécsben. Bécs. Molnár Ferenc legújabb vígjátékát, amelynek Hatyu a címe, tegnap sikerrel mutatták be a Burgtheaterben. Az il-

és az ülést felfüggesztette. Az ülés újabb való megnyitása után végre csend lett s ezután Jorga az ellenzék nevében kijelentette, hogy ilyen bánásmód mellett az egész ellenzék kivonul a parlamentből.

Erre az elnök az ülést felfüggesztette s ezután a fegyelmi bizottság összeült, hogy a renitens képviselők kizárásáról tanácskozzék.

BUCURESTI: A kamarai ülésen törtétek miatt a kamara elhatározta, hogy négy képviselőt, köztük Buzdugánt és Barcát, kizár a további tanácskozásokból.

lusztris szerzői a nagyszámu közönség egész este telkesen ünnepelte.

Husvétli előadások a Modern Kabaréban. Vasárnap délután mérsékelt befutással, este pedig rendes helyárák mellett nagyszabásu husvétli műsort mutat be a kabaré kifutó társulata. Színterület a szombaton bemutatott Utolsó szerda című nagysikerű dráma. Hétfőn délután ugyanaz a darab és 15 új magánzám kerül bemutatásra, hétfőn este pedig új intím műsor kerül színpadra. A kabaré kifutó gárdája bemutatja a Diszpenzáció című kacagató Fote Caprice-féle bohózatot, amely egyike a legjobb intímágyú vígjátékoknak.

A nagyarányú és a nagyüzemi fotográfálás művészetében Arad mindig vezetett a vidéki városok között. Az aradi fotográfusok mes terségeiket sohasem tekintették száraz kenyérkereső-iparnak, hanem valóban művészetté fejlesztették. A különböző fővárosokban rendezett foto-művészeti kiállításokon az első díjakat rendszerint aradiak vitték el. Ilyen művészi tökélyre vitte a fényképészetet Nagy Géza aradi foto-művész is. A Nagy Géza helybeli neves fényképész műtermében készült fényképek úgy a beállítás, valamint technikai kivitelben helyes felfogásra és finom izlésre vallanak. Beállításai nem a régi fotográfus recept szerint mesterkélték, ellenkezőleg a model természetes, de előnyös mozdulatait rögzíti meg. Műtermében készült fotográfiák beszédes genre-képek, tele élettellel, élelenséggel. Ahány műbarát, anynyi látogatója van Aradon Nagy Géza műtermének.

Megnyit a szépművészeti szalon új helyiségében, az Ortutay-palotában. Szencziócs képek, szobrok, márgyak állandó kiállítása, vétele, eladása és bizományi árusítása.

Lóverseny pályát építenek Aradon.

A bucuresti „Clubul Calaretilor” verseny pályáján lefutásra kerülő ügetőversenyek rendezői tervbe vették, hogy az erdélyi lótenyésztés előmozdítása céljából Aradon is építenek megfelelő verseny pályát. Az építési munkálatok megkezdése előtt nevezettek feltétlenül szükségesnek tartják, hogy a tenyésztés tulajdonosai, a lótulajdonosok és ezen sport kedvelői véleményét meghallgassák. Mindazok, akik fontos ügy iránt érdeklődnek, hétfőtől kezdve délelőtt fél 11 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig a Központi-szálloda 6. számú szobájában az egyet titkárságánál bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Az értékpapírok.

(Forgalom várható a leszállás után.)

Budapesten tudvalevőleg Ledu datu pénzügyi államtitkár vezetésével gazdasági likvidáló bizottság működik, amely máris elérte azt, hogy a Budapesten levő aradi értékpapírokat rövid időn belül vissza lehet hozni. Ugyancsak ez a bizottság az illetékes magyar ténnyezőkkel együtt egy későbbi időpontban meg fogja állapítani a tartozások és követelések valutáris aránykulcsát és a hadikölcsönkötvények mikénti értékelését. Ha az értékpapírok visszakerülnek Aradra és így könnyebben forgalomba kerülhetnek, és ha a tartozások és követelések aránykulcsát megállapították és a hadikölcsönkötvények kérdését rendezték, akkor lehetővé válik a közönség részére az értékpapírok belértékének újabb megítélése. Ennek egyik következménye az lesz, hogy pozitívabb kurzusok alakulhatnak ki s így nemcsak az eladók, de a vevő is nem bizonytalan valamit ad el, vagy vásárol, hanem tudatában lesz annak, hogy milyen értéket képvisel az értékpapír. Ezzel a rendszeres értékpapírforgalom lehetősége megkezdődik. Ehhez természetesen hozzájárul az is, hogy a bankok és a nagyobb részvénytársaságok, amelyeknek papírjai piacra kerülnek, az idén milyen-osztalékot fizetnek. Ennek tudatában az, aki értékpapírt vásárol, tisztában lesz azzal, hogy a vásárlással milyen jövedelmet biztosít magának.

— Kezdünk már a kibontakozás felé haladni, mondotta nekünk egy szakember. Jelenleg még a bizonytalanság jegyében történnek esetleges üzletkötések, amelyek mint egyszer már az Aradi Közlönyben kijelentettem, nem fedik az értékpapír belértékét, vagy forgalmi értékét. Mindazonáltal, minthogy a forgalom, miként a vérkeringés sohasem szűnik meg, némi kis üzletkötések előfordulhatnak.

A jelenlegi hozzávetőleges értékpapírkurzusok a következők: Viktoria Takarékpénztár 750, Aradi-Első Takarékpénztár 600—650, Ipar- és Népbank 200—225, Arad Csanádi Takarékpénztár 300, Polgári Takarékpénztár 100, Általános Takarékpénztár 90, Központi Takarékpénztár 65, Közgazdasági Bank 60—65. Az Aradana papírja, amely nem került forgalomba, állítólag a névértéken áll. A nagyobb ipari vállalatok közül piacon van a Weitzer vágoggyár papírja 800-on, a Textil gyáré 1200-on és a Vasiparé 250-en.

— Esett az arany ára. Budapest. Az arany forgalmi ára kilonként 30 ezer koronáról 10 ezer koronára esett. A bruttó árszabvány is zuhan.

Uj utcanevek.

A városi prefekturahivatal a következő utcáknak adott új elnevezést: Akác-utca — Str. Spiru Gheorghiu, Alsómarospart-u. — Str. Malul Muresului, Álmos-u. — Str. Gelu, Andrányi Károly-u. — Str. Dimitrie Raicu, Angyal-u. — Str. Badea Cartan, Arany János-u. — Str. Dimitrie Bolintineanu, Árpád-tér — Piata Plevnei, Asztalos Sándor-u. — Calea Banatului, Bajza-u. — Str. St. O. Josif, Baross Gábor-u. — Str. Gheorghie Lázár, Báthory-u. — Str. Primavera, Bem-u. — Str. Tribunal Buteanu, Beresényi Miklós-u. — Str. Grigorie Alexandrescu, Boczkó-u. — Str. Tribunal Dobra, Borona-u. — Str. General C. Coandă, Botond-u. — Str. Trandafirilor, Chorin Áron u. — Str. Sinagogei, Csokonay-u. — Str. Budai Deleanu, Csorda-u. (Gáj) — Str. Tribunal Torches, Dembinszky-u. — Str. Toamnei, Dessewffy u. — Str. Simeon Balint, Dezső u. — Str. St. Gheorghe, Dobó-u. — Str. Tudor Vladimirescu, Drégely-u. — Str. Verii, Eke-u. — Str. St. Ilie, Erdélyi-u. — Str. Ardealului, Erkel Ferenc-u. — Str. Ciprian Porumbescu, Félkerék-u. — Str. Semiserului, Gál Easzló-u. — Str. Petru Pippes, Gizella-tér (Gáj) — Piata St. Elena, Gyár-u. — Str. Fabricii, György-u. — Str. Sava Raicu, Heim Domokos-u. — Str. Ecaterina Theodoroi, Hunyadi-u. — Str. Matei Corvin, Huszár-u. — Str. Concordiei, Illés u. — Str. Oituz, Iona-u. — Str. Minervei, Iskola-u. — Str. Seolii, Kálmán-u. — Str. St. Spiridon, Kelemen-tér — Piata St. Sava, Kinizsi Pál-u. — Str. Pavel Chinezu, Kosár-u. — Str. Pioneerilor, Koszoru-u. — Str. Sarbasca, Koszoru-u. (Séga) — Str. Constantin Brancoveanu, Kő-osey-u. — Str. Marie Chendi, Kut-u. — Str. Fantanai, Lahner György-u. — Str. Barbu Delavrancea, Lajos-u. — Str. St. Dumitru, Lázár Vilmos-u. — Str. S. Brancovici, Leininger Károly-u. — Str. Miron Costin, Lipót-u. — Str. dr. Romul Veliciu, Lovarda-u. — Str. Turnului, Magyar-u. — Str. Episcopul D. Radu, Mihály-u. — Str. Rahovei, Miklós-u. — Str. Grivitei, Mikszáth-u. — Str. C. Negruzzi, Nagy Sándor-u. — Str. Costa Negri, Oláh-u. — Str. General Doda, Orezu-u. — Str. Anton Mocioni, Pázmány-u. — Str. B. P. Hasdeu, Perényi-u. — Str. D. Greceanu, Schweidel József-u. — Str. N. Oncu, Simándi-ut — Calea Simandului, Simon u. — Str. Aurel Suci, Szent Antal-u. — Str. Sincal, Szent János-tér — Piata St. Joan, Szent Pál-u. — Str. Cercetasilor, Tanácsos-u. — Str. Augustini, Török Gábor u. — Str. Theodor Serb, Török Ignác-u. — Str. Granicolilor, Uj-u. (Gáj) — Str. Noua, Uj-u. (Sarkad) — Str. Veche, Vágóhid-u. — Str. Abatorului, Variassy József-u. — Str. E. Ghiba Birta, Vásár-tér — Piata Targului, Vársártéri ut — Calea Victoriei, Véscey-u. — Str. Episcopului R. Ciorogariu, Vilmos-u. — Str. Romul, Virág-u. — Str. Remus, Zoltán-u. — Str. Soarelui, Zsoltia-u. — Str. Alba Julia, Baross-park — Parcul Eminescu, Gróf Károlyi hid — Podul Imparatului Traian, Erzsébet hid — Podul Decebal.

Tisza István, mint ember.

Nemsokára megkezdődik Budapesten a Tisza-pünper főtárgyalása, amelyen ismét felvonulnak azok a jelenetek, amelyeket az újságot olvasó közönség már ismer. Nemrégiben Herczeg Ferenc egy emlékünnepe alkalmával előadást tartott gróf Tisza Istvánról s előadásában az embert jellemezte. Herczeg Ferenc előadásából közöljük azokat a részleteket, amelyek Tisza jellemére és emberi mivoltára vonatkoznak.

Tisza megkapta a grófságot — mondja többek között Herczeg Ferenc, — de azért sohasem volt arisztokrata, hanem példaképpen maradt az alföldi magyar birtokosnak. Geszt nem főúri udvar, hanem nemesi kuria volt. A gesztiföldesur szenvedélyesen szerette a lovat, de nem az angol telivért, hanem a sallangós, négyesben járó és az agarászathoz való magas félvért. Biharban Tiszának voltak a leggyorsabb járásu négyesei és a legjobb agarai. A lóversenyt is másképp fogta fel Tisza, mint a túrfarisztokrácia. Nem kötött fogadásokat és a verseny igazán csak akkor érdekelte, ha maga ülhette nyeregbe. Első-miniszterelnökségének idejében mint uralmas díjat nyert. Tisza nagyon szerette a cigányzenét, sőt — és ezt kevesen tudják róla — zongorán maga is cigányos hévvel játszott a nótákat. Egyik ismert magyar politikus feljegyzi róla, hogy egy férfitársasággal együtt szentánja volt, midőn Tisza órákon át egyedül táncolt a cigány előtt. Az író úgy vélekedett akkor, hogy Tisza a tánc fizikai erőlködésével egyen sulyba akarta hozni felzaklatott idegeit.

Tisza István maga volt a férfiaság, ami bizonyos érdekességet és fanyágságot adott külső lényének, amely sok embernek fájt, sokat pedig felbőszített. De azért megállapítható, hogy ellenségei nagyobb részét félrcismerték. Aki személyesen ismerte, az előbb utóbb lenyugózó egyéniségének hatása alá került és barátjává lett. Közömbös senki nem tudott vele szemben maradni és nem volt ember, aki komolyan ne vette volna. Jellemző, hogy Tisza Pistának csak olyanok nevezték, akik személyesen nem ismerték. A családja és a bizalmasabb barátai körében mindig István volt. Gyakran vetették szemébe, hogy hiányzik belőle a diplomata alkalmazkodó képessége. Ez igaz, mert ő nem vett magára szordinót és mindig megnevezte azt, amit mondani akart. Mélyen érző, szinte naivan érző ember volt, de a férfiaságával velejárt, hogy szégyelt érzelmes színben feltűnni. A barátságát a szó klasszikus értelmében fogta fel, de azért azokkal, akiket szeretett, állandóan valami évődő, csipkelődő hangon beszélt. Hize-

legni nem tudott, és azt sem szedte, ha neki hizelegnek. Olyan irgalmatlan, józan és gunyoros arccal hallgatta a hizelegéseket, hogy lehetetlen volt azokat végmondani.

Valami csodálatos energia volt benne, amely szinte félelmetes tette. Ha akadályok és veszedelmek rekesztették el az utját, profétai fanatizmus lobbant ki belől valami idegen, titokzatos erő, mellyel senki sem bírt, talán maga sem. Ez a fanatizmus nem csak őt, de a környezetét is magával sodorta. Férfias vonás volt benne a nagy lelki tisztaság, mely olykor már prudéria szánba is mehetett. () példái, aki imerte és szerette az irodalmat teljesen idegenül állott szemben szerelmi lírával.

— A férfi szerelmi gerjedelm nem a nyilvánosság elé valók, — mondta egyszer Tisza. — Ha költő a boldog, vagy a boldogtalan szerelmét énekli meg, akkor mindig azt a benyomást teszi, mintha levetkőznék a nyilvánosság előtt.

Valami attavisztikus vonás lehetett benne, hogy olyan nagysúlyt vetett a testi erőre és ügyeségre és hogy határozottan szerette a veszedelmet. Utálta magát a felesleges hust és ha rajta állt volna, a teste csontból és inakból állt volna. Őt-hat órai sétálka, vivógyakorlatokkal és véget ne érő tenniszpartikkal fogyasztotta magát. Első-miniszterelnökségében érdekes tornamutatványal szórakoztatta vendégeit. Ebéd után, amint az asztaltól kelt, összekulcsolta az ujjait, keresztül ugrott a két kezé között, hogy eleresztette volna ujjait.

Közismert volt róla, hogy szerette a veszedelmet. Sohasem voltak jobb kedvűnek, mint párbaj előtt volt. Amikor annakidején le akarta löni viselőház elnöki székéből, megfigyelték Tiszát. Midőn a szék elé ültek a füle mellett a karzatrétegek, a kezével csinylő mozdulatot tett, csak azt mondotta volna: szul lött. A forradalmi időkben sokan tanácsolták neki, hogy ne küljön. Egy barátjánál ezt mondotta:

— Te nem vagy gyáva, akarod, hogy én az legyek.

Valószínű, hogy ő alig készült a halálra. Alig tett utakon talán nem volna, de ilyen árat () fizetni az életéért. Ugyanahogy élt: férfih

Arad új pénzügyigazgatója. Kérem megírni, hogy a korábbi erdélyi és bánati pénzügyigazgatót nyugdíjaz és hercegati pénzügyigazgatóvá nevezzék ki. A nyugdíjazandó igazgatók között szerepel eantiu Titus miniszteri tanácsos pénzügyigazgató is. stii jelentés szerint az aradi igazgató utódját már ki is írták Nica regatbéli pénzügyi elő személyében.

Herkulesfürdő bérbeadása. Buhiradás szerint a kormány terv, hogy Herkulesfürdőt részvénytársaságnak adja bérbe. Az állam a terület részvényeinek egy részét tartja meg.

Anglia ratifikálja a trianoni békét. Angol politikai körökben azt tartják, hogy az alsóház a huszadik év után a trianoni békeszerződés második olvasásában is elfogadja.

A nyugdíjak 1:1 arányban. A Magyar Nemzeti Bank az Országgyűlésnek a nyugdíjak kifizetéséről szóló rendeletét, amely nyugdíjakat 1:1 arányban kell kifizetni.

A görögök elnyomulása Kiszomborban. Athen. Az usaki területben a görögök megkezdték a támadást. A bruszeli csapattal a görög csapatok átkeltek a folyón és megszállták a területet. A repülőgépek szerint a törökök fejesztették nek.

Clemenceau visszatért Indiából. Clemenceau az elmúlt vasárnap a Toulonba érkezett. s-ügynökség jelenti: Clemenceau megérkezett Párisba.

Kinevezett és nyugdíjazott orvosok. A cluj (kolozsvári) egészségügyi előség dr. Dragan Sándor szoborost és dr. Wolffner Gyulát az izkórházhoz orvosoknak nevezte ki. Dr. Csillag Ignác borosjenői orvos eljelen nyugalmába vonul.

Jejzés. Brettbart Bertuska és Jenő jegyesek. (Minden külön nyelven.)

Asság. E hó 28-án délután tartják esküvőjüket a református templomban Szilágyi Annuska és Lugosról.

Templom. Budapest. A református templom leírása.

Aradi Birkózóverseny. A rendezésében husvét vasárnap délután 4 órakor az AAC, hétón az AMTE. mérkőzik a timisoaral (temesvári) AC. legjobbjai ellen. E mérkőzések az AAC. pályáján lesznek.

Az aradi borbély- és fodrászmunkások április 9-én a Fehér Kereszt disztermében a rokkant és munkanélküli borbélymunkások segélyezésére szépségversennyel egybekötött zárkörű táncmulatságot rendeznek.

Az ATE. közgyűlése. Az Aradi Torna-Egyesület tegnap tartotta évi rendes közgyűlését dr. Steinitzer Pál elnöklésével. Az egyes sportosztályok jelentés tétel után Haker Adolf titkár ismertette az ATE. sporttelepének ügyét. Közölte, hogy a sporttelep átadása ügyében még tárgyalások folynak a Glória egyesülettel, s ha megegyezésre nem kerül a sor, akkor per útján intézik el a sporttelep ügyét. Ha azonban az egyesület kénytelen lenne a sporttelepet már most átadni, a Glória hajlandó két napot tréning céljaira átadni az ATE.-nek. A közgyűlés a bejelentést tudomásul vette. Ezután megválasztották dr. Steinitzer Pált alelnökké és Szigethy Jenőt ügyvezetővé. A tisztikar egyébként változatlan maradt.

Kereskedők figyelmébe! Textiláru nagyban Weisz Arminnál leszállított árban szerezhető be. Str. Metianu (Porray-utca) 2

Husvétli ünnep alkalmával mélyen leszállított árakon kaphatók: Coty, Harbigant, Rogerett Callet Piver, Lechner, Sarg, Nophar, stb. parfümök, puderek és egyéb pipere-cikkek. Kigyo nagy drogéria Eugén Lázár si Comp. (Andrényi-épület.)

Férfi helyett a kabaré. Egy színi-növendék titkai, Csaj meg édes, Király Pista levele, Ki az apa? Hölgyeim legyünk szépek, Az olcsósági hullám, A kutya és a házalló, Égszakadás földindulás, Reggel hétkor, Svájci idill, Husvét, Tréfás apróhirdetések, stb. című szenzációs cikket közöl a népszerű Aradi Fáklya husvétli száma.

Eladott aradi ingatlanok. Özv. Schärer Jánosné Weisz Terézia eladta a Sarlot Domokos-utca 41. számú házat 34 ezer leiert Gelez György és nejének. — Bozodán György és neje eladták a Strada Capitan Ignat 8. számú házat Merosa Györgynek 18100 leiert. — Özv. Gogán Sándorné ajándékba adta a Gáj-Uj-utca 30. számú házat Máté György és neje Kocsis Rozália és Kocsis Eszternek. — Dr. Hunyadi Józsefné eladta a Str. Baritin (Rákóczy-utca) 16. számú házat 68 ezer leiert Soltész Andornak. — Gyulai Györgyné Niesz Apolonia, Morschl Pál, Morschl György, Morschl József és Morschl Ferenc eladták a Miklós-utca 68. számú házat 8 ezer leiert Turkás Miklós és nejének. — Rajz Jenőné Szinberger Margit eladta a Boozkó-utca 4. számú házat 60 ezer leiert Deutsch Jánosnak. — Demján Lázárné eladta az Illés-utca 105. számú házat 13 ezer ötszáz leiert Csatlós Istvánnak. — Özv. Fikus Istvánné Damián Mária eladta a Purgly Lajosné-utca 70. számú házat 3 ezer leiert Damián Ferenc és nejének. — Fülöp Sámuel és neje eladták a Sarkad-Határ-utca 15. számú házat 36 ezer leiert Bardócz Ödönné Kulik Matild, Schwartz Sándor és neje Bardócz Ilonának.

Országos válogatottak birkózó versenyét tartja ma este a „Toldi klub”, mely a rendezés szokatlan formája miatt is nagy érdeklődésre tarthat számot. A verseny magas nivóját biztosítja az a körülmény, hogy a versenyen kizárólag az ország legjobb birkózói vesznek részt és így, mint a más versenyeknél szokott unalmas mérkőzések, teljesen elmaradnak. A versenyre az ország minden birkózó-sporttal foglalkozó egyesületei leadták nevezéseiket számszerint ötvenet. Az ismertebb birkózók közül itt lesznek Timisoaráról: Vida, Takács, Petrászku, a két Popovics fivér. Clujról: Dr. Hodor. Oradea-mareról: Paragó, Mansberger, Breijer. Szatmárról: Schenker, Körösy, Bernáth. Lippáról: Náderer, Höffer. Aradról a Törökvas sportegyletől: Medve, Papp és a rendező Toldi klub Stern Pál, Maigard, Baumann, Bosnyák, Tusz, Flesch, Kuba régi, kiprobált birkózót állítja sorompóba, hogy a helyezések egy részét magának biztosítsa. A versenyt a Központi Szálloda télikertjében tartják, 8 órai kezdettel.

Mi szüntette meg Aradmegyében a flektuszt?

A napokban megemlékeztünk arról, hogy a megyében fellépett erős lefolyású kiütéses tifuszbetegedések szünőfélben vannak és hogy az aradmegyei alispáni hivatal erélyes intézkedéseinek határozott eredményei mutatkoztak. Dr. Bradean, Atanáz vármegyei főorvos a napokban dr. Bréda timisoarai (temesvári) egészségügyi tanácsossal kiszállt Bokszen és Borosjenőn a járvány jelenlegi stádiumának megállapítása végett és tapasztalatairól az Aradi Közlöny munkatársának a következőkben számolt be:

— Nagy örömmel mondhatom, hogy a két községben 17-e óta új megbetegedés nem fordult elő és a betegek legnagyobb része már gyógyultan el is hagyta a borosbesi kórházat. A két faluban ezidőszerint mindössze hét kiütéses tifuszbeteg van. Dr. Brédával a Bokszen és Borosjenő községek összes házaft végigjártuk, megvizsgáltuk azoknak lakóit és csupán Bokszenen találtunk egy be nem jelentett beteget. A betegségek általában most már egészen gyöngye lefolyásuak, halálessel egyetlen egy betegség sem végződött. A fertőtlenítések folynak, a két falun orvosi bizonyítvány nélkül nem szabad átutazni, sőt idegeneknek a falu területén egyáltalában nem szabad tartózkodni a határzár feloldásáig. A megye egyes területein egy hét óta fellépett kanyarójárvány máris szünőfélben van.

Arad gyáripára

A közgazdasági élet pangása Arad gyáripárát is megrendítette. A nagyobb aradi gyárak üzemüket munkaalkalom hiánya miatt korlátozták, de munkásaikat nem bocsátották el, nehogy a munkanélküliek száma gyarapodjék. Ez a humánus cselekedet természetesen nagy anyagi áldozatokba került, ami azonban busásan meg fog térülni. Most, hogy a gazdasági élet már valamiképen megindult, az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa érdekesnek tartotta, hogy meglátogassa a *Weitzer*-féle vagongyárat és *Marta*-gyárat, hogy jelenlegi üzemükről és munkateljesítményükről tájékoztatót adjon.

Utunk először a *Weitzer*-gyárba vezetett. A gyár tágas udvarán serény munkások mázsásnak látszó ládákat emeltek a nyitott vagonokra. Délelőtt, a legnagyobb munka idején mindenütt dolgozó, siető emberek voltak a gyárban. *Vigyázó* László igazgatót kerestük. A portás türelmemre kért, *Vigyázó* igazgató nemsokára megérkezik. Addig is benyitottunk a gépházba. A gépek egyhanguan kattogtak, a gépek körül olajos, izmos munkáskezek szorgoskodtak. A törődött, kormos arcokból féhéren kivillanó fogak kacagtak elő. Szinte elszédíti a látogatót az összevisszaságban vonagló rudak és lendítő-kerekek keringő vad tánca. Az irodában már várakozott *Vigyázó* László igazgató, aki a következő felvilágosítást adta a gyár jelenlegi üzeméről:

— Gyárunk, amely most is teljes munkaidővel dolgozik, 1700 embert foglalkoztat. Jelenleg nagy mennyiségű lokomotívot és vasúti

Mit gyártanak a Weitzer- és Marta-gyárak?

kocsit javítunk a C. F. R. megrendelésére. Új vasúti kocsik gyártásához most nem jutunk hozzá, annyira túl vagyunk halmozva a javítási munkálatokkal. A *Weitzer* gyár újabb olajtüzeléshez szükséges tartányokat is készít ugyan csak a C. F. R. részére. Magánvállalatok megrendeléseit csak kivételesen és csak abban az esetben vesszük fel, ha a magánvállalatok házi berendezésü mihelyeikben nem tudják kielégíteni szükségletüket. Üzemünket a nyomasztó pénzügyi viszonyok ellenére sem redukáltuk és az elmúlt hónapban alig számbavehető munkáselbocsátás volt.

A *Marta*-gyárban *Ketterer* igazgató szolgált felvilágosítással.

— A *Marta*-gyár, mondotta, ezidőszert erősen redukált üzemmel dolgozik. Az üzemredukció legfőbb oka a nagymértékű anyaghiány. A gyár modern gépberendezése és a nemrég renovált hatalmas méretű garage lehetővé tette, hogy mindenféle gyártmányu luxus- és teherautók javítását is elvégezhessük, bármily kényes természetűek is legyenek az alkatrészek. A gyár különböző munkágazatai mellett egyébként újból folytatjuk a teherkocsik gyártását úgy, hogy módunkban áll nyolctonnás láncos és kardos kivitelű kocsik szállítása. Ebben az évben a *Marta* új, speciális természetű ágakat is bevezetett munkaprogramjába és pedig a precíziós szerszámgépek elkészítését és ezenkívül kiváló minőségű esztergapadokat és frikciós préseket is készítünk. A szerszámgépekhez való speciális szerszámok készit-

sét is munkaprogramunkba vettük. A gyár üzemének nagy méretei lehetővé tették, hogy az egész Románia területén feltűnést keltett, összes gyártmányu luxus- és teherautókhoz szükséges, nagyszérien bevált homlokkup-fogaskereket és csigakereket is előállíthassuk. Nemrég újrendszerű mezőgazdasági motorral is kísérleteztünk, még pedig kitűnő eredménnyel. A gép, egy 12 lóerős, aránylag olcsó szakembereink által konstruált gazdasági motor, amely már közel félév óta üzemben van és páratlan eredményeket mutat fel. Nagy előnye az, hogy kisebb üzemek hajtására is alkalmas. A gyár vezetősége főként azért vezette be az új gyártási ágakat, hogy a nehéz gazdasági viszonyok mellett is változatlanul fenntarthassa az állandó munkás-keretet. Amikor a gazdasági viszonyok és ezzel kapcsolatban a közlekedési viszonyok is a normális kerékvágásba jönnek, a gyár minden valószínűség mellett jelenlegi magas munkáslétszámát fel fogja emelni.

Az élőhalottak között

(Látogatás a közpórház elmebeteg-osztályában.)

A közpórház komor falai különös benyomást gyakorolnak az egészséges emberre. Az elviselhetetlen, idegeket ingerlő kárból megfájdítja a fejet. Fehér köpenyes ápolónők sietnek tova. Künn a napsugár kacag és benn a kórtermekben az egymás mellett sorakozó ágyakon sápadt betegek nyögnek. Az épületnek az a része, amely az élőhalottaknak, az örülteknek van fenntartva, a legkomorabb. Az emeletes falakkal öve-

zett udvarra széles, vasrácsos ablakok merednek. Néha egy-egy örült alakja jelenik meg az ablakban, — majd méltóságtelesen visszavonul. Legelőször a férfi osztályra mentünk. Az első ajtón kopogott a kísérem. Benntől nem valami barátságos hang invitált bennünket, hogy: „Bujj be!” Nagy, világos szobába értünk. Az asztalnál egy harmincöt év körüli fiatalember egy papírlap fölé hajolt. A falakon különböző futurista izü mázások voltak felakasztva. A fiatalember észre sem vett bennünket. Mikor érdeklődtem, hogy mit dolgozik, nem valami barátságosan fakadt ki:

— Miért nem hagyok dolgozni. Már háromszáz hete dolgozom élcsem legnagyobb munkáján, az élettörténetemen és mindig zavarok közbe. Így nem leszek kész soha.

A kísérem hizelegni kezdett neki és kérte, hogy szavalja el valamelyik költeményét. Egy darabig a semmibe meredt. Azután felborzolta a haját és valami csodálatos szomorúsággal kezdte a verset:

Meztelen ruhában...

Furulyáz magában...

Utolsó szavai féktelen zúgásba fulladtak. Ráfeküdt az ágyra és valóságos ideggörcsöt kapott. Kisérem intésére csendben, észrevétlenül magára hagytuk. A következő szobában egy hatvan év körüli őszes, nagyhajú férfi fehér lepedőbe csavarva állt az ablak mellett. Előtte egy felfordított szék állt. Mikor beléptünk, látszólag nagyon megörült nekem és kezét kézcsókra nyujtotta. Azután beszélni kezdett:

— Mit kívánsz tőlem, oh em-

I. Napoleon és a színház.

Iria Ivánfi Jenő.

Köztudomású dolog I. Napoleon barátkozása — Talmá-va. E barátkozásnak kortörténeti jelentősége van, különösen színpadművészeti fejlődés szempontjából. Franciaország jövőendő császára nemcsak érezte, de tudta, hogy egy nagy császárság megalapításának egyik leghatásosabb kultúrtenyezője a — színpad, mindazal, amivel az a magasabb rendű irodalom és színjátszás szolgálatában áll. Napoleonnak Talmához való vonzódását nem csupán az üres barátság, hanem a nagy államférfi politikai meggyőződése tüzelte. Császársága legdiadalmasabb napjain nem egyszer jelentette ki környezetét előtt:

— „A klasszikus dráma, de különösen a tragédia, — nagy emberek iskolája. Iskolája királyoknak és népeknek. Talán magasabbra kell helyeznünk, mint magát a történetet. A tragédia

szárnyat ad lelkünknek, fölmelegíti szívünket és hőseket teremt. Ha Corneille élne, herceggé tenném.”

S mikor az austerlitz győző a Cid ünepi előadása után palotájába tért a Theatre Françaisból, mélyen meghatva Corneille verseitől és Talma művészetétől, így elmélkedett az irodalomról:

— „Valamikor szerettem Ossian-t, de csak úgy, amint szívesen hallgatom a szelek zugását, vagy a viharos tenger morajlását. Egyiptomban Homér Illiászát akarták velem olvastatni... Unatott. Corneille mindig érdekelt. Mert nemcsak az emberi katasztrófa nagysága az, ami önála meghat, hanem a gondolat ereje. Ez az ember egyike lehetett volna a világ legnagyobb államférfiainak, értett a politikához. Voltaire-t már kevessebbre becsülöm. Tragédiáiban van szenvedély, de nem tárja fel logikusan az embert. Az ő Mohamet-je sem nem próféta, sem nem

arab, közönséges imposztor, aki a párisi műgyetemen tanult és úgy gyakorolja hatalmát abban az időben, mint akár én, ma. És Voltaire nem tudja, hogy az igazán nagy ember sohasem kegyetlen, csak ha a végső szükség kényszeríti.”

Moliere-t nem nagyon szerette Napoleon. Ebben élénken különbözött királyi elődjétől, XIV. Lajos-tól. Versailles és Malmaison sckban — hasonlítottak egymáshoz, mindkét helyen egyformán szerették a színházat, XIV. Lajos asztalához ültette Moliere-t és Napoleon barátja volt Talmának. De az irodalmi izlés más volt Versaillesban és más volt Malmaisonban. Versaillesban, a nap-király környezetében udvaroncok éltek, Malmaisonban, — a császár körül — hősök és diplomaták.

— „Ami Moliere-t és a komédiát illeti”, — mondotta Napoleon környezetének — „azzal úgy vagyok, mintha arra akarnának kényszeríteni, hogy érdeklődjem

az önök szalonjainak pletykái és furcsaságai iránt. Értem az önök bámulatát Moliere iránt, de nem osztozom benne. Ő az embert ott keresi fel, ahová én sohasem szerettem leszállani.”

De mind a két nagy államfő egyformán rendkívüli befolyást gyakorolt a színházra, az irodalomra, de kiváltképpen a Theatre Français fejlődésére. Alapítója XIV. Lajos volt, de Napoleon fejlesztette azzá, amivé lett.

A nagy forradalom viharának elvonulásával, az ifju Bonaparte tábornok Franciaország első konzulja lett. A konzulátus időszaka Franciaország történetének egyik legszerencsésebb korszaka. Megszabadulva a forradalom borzalmaitól, mint Európa ura, irigyelt hatalmának teljességében. Franciaország csak arra gondolt, hogy élvezze diadalainak örömét. A köztársaság kilencedik évének I. Vendémiaire-jén, Bonaparte Konzulkiadja a rendeletet, hogy a Theat-

Írógépek új és használt állapotban, valamint számoló-dyktafon és sokszorosító gépek és ezekhez legfinomabb üzemkellékek a legolcsóbb árakon. Irodai felszerelések. Schapirograf tekeresek. Írógépszállók. Cassa Regi-ster blokk. Karbantartás elváltatása. Szakszerű javítóműhely! Írásmunkák, fordítások! Gépirási tanfolyam. Írógépszállag 25 L. e. 1131

BODNÁR Erdély legelőbb prózá's írójával - lala a lópostával mindenben. Telefon 33

ber! Szerencsés órában jöttél, mert most bármit kaphatsz tőlem. Mert tud meg, hogy én a római pápa vagyok. Az Isten jó barátom és kieszközölöm számodra a teljes bűnbocsánatot.

Kivülről behallatszott a déli harangszó. A „római pápa” leborult a földre és imádkozott. A harmadik szobában ugyyszólván az intézet egyik legrégebb, legérdekeesebb lakója lakik, akinek az a rög-eszméje, hogy ő már meghalt. Most nem lehet hozzá bemenni, mert már napok óta feltűnően izgatott. Az egyik szobában egy fiatal fiú nagy halom papiros előtt ült. Előtte festékes doboz és az egész arca, kezei festékesek. Mikor kísérom szemrehányást tett neki, hogy megint bemocskolta a ruháját, a fiatal ember gunyos arcot vágott:

— Oh, hogy mindig ilyen kicsinyességekkel háborgatnak és épen most, mikor életem legnagyobb, a világ fegpompásabb irodalmi munkáját elkészítettem.

Egy darab papirost rakott elém, tele a legrettenetesebb színekverékekkel. Mintha a különböző színű riktó festékeket egy rossz szemlivel rákenték volna a papírlapra. Mikor megnéztem, elragadtatva kiáltott fel: Tudja meg uram, hogy ilyen költeményt még nem igen irt ember, mert ez tökéletesen fedi a tegnapi est hangulatot. Ilyen színpompás hangulat volt nekem tegnap alkonyatkor.

Átmentünk a női osztályra, de ide nem igen lehet bemenni, mert a női betegek sokkal ingerlékenyebbek. Amint kifelé jöttünk az elmebetegek folyosójáról az egyik fiúkból énekeszó hallatszott ki. Kelemes, üde női hang a Barcaról énekelte: (S. F.)

Az olcsóbbodási hullám Aradon.

(Van áresés — és nincs áresés. — Miért drága a külföldről hozott áru?)

Végigsétálunk a korzón, megállunk a fényes kirakatok előtt, amelyekben divatcikkek, közszükségleti cikkek csábítják a közönséget. Minden cikkenn ott van az árat feltüntető cédula. A bonbeváltás előtt is feltüntették az áruk eladási árát, de akkor ezek oly magasak voltak, hogy alig akadt ember, aki vásárolni tudott volna. Azóta beváltották a bonokat, az emberek pénzhez jutottak és ez az öröndetes állapot az árakra is hatással volt. A cédulák már jóval alacsonyabb árakat tüntetnek fel, mint néhány héttel ezelőtt. Tehát az olcsóbbodási hulláma Aradra is elérkezett. Sétánk folyamán betértünk néhány üzletbe és megkérdeztük, várható-e további áresések és milyen tényezők befolyásolják az árak esését.

Felkerestük Arad egyik legnagyobb *férfi ruhakereskedőjét*, aki a következőket mondotta: Áresések a férfi ruhákban tényleg mutatkoznak, de az olcsóbb árak a szövetek silányságával vannak kapcsolatban. A jó anyag semmivel sem olcsóbb most, mint volt. A hasznát a férfiruha kereskedők kénytelenek leszállítani a legminimálisabbra, mert a kereslet nagyon csekély. Az utóbbi időben mutatkozik egy kis élénkség az üzletmenetben, amit részben a beköszöntött tavasznak, részben a bonbeváltásnak köszönhetünk. Áresést nem remélhetünk addig, amíg a vámok, a csomagszállítási díjak, a vasuti költségek horribilis összeggel terhelik az árukat. A valuta-differenciák szintén nagy befolyással vannak az árak hullámzására.

A „Turul” cipőgyár aradi le-rakatát kerestük fel, ahol a következő felvilágosítást kaptuk: A cipőárakban nagy esések mutatkoznak. Ezt jórészt a termelők spekulációja okozta. A gyárak nagymennyiségű cipőt gyártottak, arra számítva, hogy lassanként dobják a piacra és ezzel állandóan megtudják tartani az árak szintjét. De csalódtak, mert a külföldön óriási túltermelés mutatkozik és sokkal olcsóbban hozták be a cipőket. Ez indította az itteni kereskedőket arra, hogy áruikat beszerzési áron adják el. Nagy áresések még ezután várhatók. Ha a szállítási költség csökken és a behozatali vám sem lesz ilyen magas a cipőket a mai árak feléért, sőt még annál is olcsóbban fogjuk árusítani.

Az *Éles Ármin* céget kerestük fel. Itt azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a fűszer- és gyarmatárakban kivéve a cukrot, nagy áresések fognak beállni. A fűszerárakban a külföldi túltermelés következtében a kínálat óriási. Különben Romániának most nincs szüksége cukorra, mert a spekulánsok rengeteg mennyiséget vásároltak és attól félve, hogy a külföld olcsóbban ajánl cukrot, minden áron tudnak adni rajta. Emiatt esett a cukor ára úgy, hogy a kereskedők, akik 23 leiert vették kilóját, kénytelenek 21 leiert adni.

A *Glück* Károly mészáros-céget kerestük fel. Az üzlet tulajdonosa semmiesetre sem reméli azt, hogy a husarakban esés álljon be. Az ökör és a borjú ára jelenleg élő sulyban 9—10 lei. Ez azzal magyarázható, hogy a falusi ember nem

adja el vágómarháját, mert szüksége van rá a tavaszi szántáshoz. Legfeljebb a bárányhusnál várható áresés.

A *Naschici* tanin- és fatermelő cégnél a következőket mondották: Jelenleg a faárakban áresés mutatkozik. Ez a következőképpen magyarázható. Egyes termelők még a határ megnyitása előtt nagymennyiségű faanyagot készítettek exportálásra úgy, hogy jelenleg Erdélyben 500 ezer vagon fa vár elszállításra. Erdély fatermelésének csak 10 százalékát használja fel, a többi 90 percentet békében is exportálta. De a jelenlegi magas vámtételeket és a szállítási díjakat külföldön nem tudják megfizetni. Reméljük, hogy a kormány belátja ezt a nagyfontosságú közgazdasági jelentőségű tényét és módot fog találni arra, hogy a szállítási és vámdíjakat leszállítsa, ami nagyot lendítene Románia külkereskedelmi mérlegén. A helyzet ma az, hogy a legtöbb üzem redukáltan dolgozik és ha a kormány le nem szállítja a szállítási költségeket, az üzemek megszűnnek működni, aminek következtében több ezer ember maradna kenyér nélkül. Jelenleg csak a tüzfá-exportálás folyik kis mértékben. Az épületfa eladása az építkezések szünetelése miatt teljesen megszünt. Ha az exportálás megindul, biztosra vehető, hogy az áresési tendenciák megszilárdulnak.

A *Wojtek* és *Weisz* droguista-céget kerestük fel. A drogueriaárakban egyáltalán nem várható áresés, sőt az utóbbi négy hétben nagy emelkedések mutatkoznak, mondotta *Ordelt* László cégfőnök. Ehhez még hozzájárul a rövidesen életbelépő luxus-adó. Az árak emelkedését részben a valuta-dif-

re Francais ingyenes előadással ünnepele meg a köztársaság évfordulóját. A Cid-et játsszák — Bonaparte jelenlétében. A lelkesedés leírhatatlan és Franciaország jövőendő császára állva fogadja páholyában a nép ovációját és kijelenti Talmának, hogy a Theatre Francais Franciaország nemzeti dicsősége. Elrendeli, hogy Malmaisonban színházat építsenek, ami harminc nap alatt el is készül. És ebben a színházban nemcsak a Theatre Francais művészei játszanak, hanem a malmaisoni „udvar” legelőkelőbbjei Talma és Michot vezetése alatt. Bonaparte konzul minden előadáson jelen van.

A malmaisoni példa hatással volt a társadalom minden rétegére és egész Párisban valóságos színházi láz uralkodott. Ettől az időtől kezdve, Bonaparte neve elválaszthatatlan a Theatre Francais fejlődésétől.

Az első konzulnak és később a császárnak köszönhető, hogy a

közönség visszatért a klasszikus írókhoz és megbecsülte az ujakat. Mert Napoleon minden új dráma iránt érdeklődött, még mielőtt az a közönség elé került volna. Maga elé rendelte az írókat, beszélt, vitatkozott velük, analizálta műveik szépségét, hibáit és minden premiéren megjelent. Ilyenfokú érdeklődése az államfőnek, ha nem is teremtett lángelméket, de segített fölfedezni a tehetségeket és megkönnyítette kibontakozásukat.

És ahol Napoleon diadalszekerre világhódító útjában elvonult, ott csaknem mindenütt megjelent a Theatre Francais. Együtt látjuk őket Bruxellesben, Amsterdamban, Antwerpenben, Erfurtban, Dresdában, ahova Talmát ezzel a szóval hívta meg:

— „Jöjjön, kedves Talma, olyan nézőtér előtt fogja eljátszani Britannicust, ahol csak — királyok ülnek és — egy császár.”

Talmához való viszonyát különben sokszor félremagyarázták. Sokan állították, hogy Talma ia-

nitotta őt mozdulatokra és a fejedelmi föllépés egyéb külsőségeire. Ez nevetséges. Éppen fordítva áll a dolog. Maga Talma beszéli, hogy jelen volt a császárnál, mikor éppen utolsó utasításait adta de Berg hercegnek, aki Spanyolországba volt indulandó.

— Ez jó lecke volt, mondotta Talma — megtanultam belőle, hogy milyen hangon beszél a császár, ha birodalmának sorsáról intézkedik.

Egy más alkalommal, Britannicus előadása után, Napoleon magához hívatta Talmát, aki Nérót játszotta a darabban.

— Nézze, kedves Talma, — szólott a császár, — szeretném világosabban látni az ön játékában, mint küzködik ebben a Néróban a jőnevelés az ő gonoszszággal. Óhajtanám azt is, hogy ön kevesebbet gesztikuláljon, mert ez ilyen természetek — kifelé — nem ennyire mozgékonyak és sokkal koncentráltabbak.

De Napoleon nemcsak a diadal

napjain kísérte figyelemmel a Theatre Francais dolgait, a balszerencse pillanatában sem felejtkezett meg róla.

A szerencsétlen oroszországi hadjárat alatt, az égő Moszkvából küldte meg Párisba a Theatre Francais új alapító oklevelét, a híres moszkvai dekrétumot.

Mikor a Kremlben aláírta ezt a dekrétumot, nagy meglepéssel beszélt róla környezetének, így akarván eloszlatni beteg lelkének sötét aggodalmait. Nagy lépésekkel járt föl és alá a szobában, elgondolkozva, meg-megállva, szórakozottan beszélt művészetéről, irodalomról, Cornelleről, Talmáról. Császári koronája veszett el azon az estén, mikor a francia géniusz örök dicsőségének, a Theatre Francais belső szervezetének építette meg még ma is rendületlen alapjait. Tudta, hogy a francia nemzet életében a Theatre Francais maradandóbb, mint minden harci dicsőség, mint minden hódítás a világon.

Minden ember tudja, hogy a legjobb cukorka és csokoládé különlegességek legolcsóbb árban a Csokoládé Királynál, csak Str. Metianu (Forray-utca 2. sz.)

benénciák okozzák, részben a nagy vám- és szállítási költségek.

Radó Gyula női divatkereskedő szintén nem remlél áresést. Bizonyos szakmában tapasztalható áreséseket a nagy árufelhalmozásnak tulajdonítja. A női divaticikkeket Párisból és Bécsből kell beszerezni. Mikorára ide érnek, a nagy költségek következtében természetesen megdrágulnak. Áresés csak akkor remélhető, ha a szállítási költségek redukálódnak és a valuta árfolyama emelkedik.

Husvételi ajándékok

(Családi jelenet.)

Önagysága: Hát nem vetted új kalapot?

Férj: Hát nem vettem.

Önagysága: Miért nem vetted, drága öregem?

Férj: Miért? Jó vicc. Mert nem vehettem. Hogy miért nem vehettem? Kérdezd. Mert nem volt pénzem. És ha még kérdezősködd, azt is megmondom, hogy miért nincs pénzem? Nincs, mert elköltöttem. Mind rád költöttem azt a néhány keservesen összeharászott ezer lejt. Vagy azt hiszed, hogy az új selyemruhát, azt a szép tavaszt ingyen adja a város-legdrágább szabónője, akit a férjek megnyugtatólására evakuálni kellenek. Vagy a fekete zsüppöt is ingyen adták, esetleg a mélytűző briliáns-gyűrűt pótyára adta az ékszerész? És aztán az a sok apróság, amit hoztam neked! Persze azt mind utánam dobták. Most már tudod, miért nem vettem neked új kalapot.

Önagysága: Pedig mennyire kéretek.

Férj: Elfelejtettem!

Önagysága: Persze ha a feleségedről van szó mindig elfelejtesz valamit. Magadról nem feledkezel meg.

Férj: Csak tégy szemrehányást.

Önagysága: (megteszi) Persze te kiöltözködd. Te önző kutya!

Férj: Hát önző kutya vagyok. Már én ilyenek születtem. Most pedig hozzá adok a levest. (A levest felszolgálják.)

Önagysága: Egyél. Aztán menj, hogy ne is lássalak.

Férj (megiszeli a levest): Mi ez? Ez leves? Hisz ez tengervíz!

Önagysága: Neked ez is jó.

Férj: Jó lesz hallgatni!

Önagysága: Még én hallgassak! Hallgassak akkor, amikor csak egy nyomorult selyemruhát, zsüppöt és briliáns gyűrűt veszel nekem és új kalapot nem. Hallgassak akkor, amikor magadnak kalapot, két rend ruhát, egy pár cipőt és ki tudja még mit vásároltál. Nem! Én nem fogok hallgatni hanem kiabálok, amíg csak megpukkadsz belé.

Férj (felugrik): Hallgatni!

Önagysága: Azért se! Nyomorult fráter vagy! (Kis szünet.) Miért is lettem a feleséged?

Férj: Miért is lettél?

Önagysága: Mit, még te beszélsz?!

Férj (döngeti az asztalt): De most már elég. Nem tudom, hogy velem így beszélj! Én vagyok az ur és azt teszek, amit akarok.

Önagysága (visít) Azért se! Azért se!

Férj (felugrik az asztalt, minden összeszétörök): No majd megmutatom. (Kalapot vesz és elrohan.)

Önagysága (sir): A szivtelen vadállat!

Férj (az utcán magában): Most pedig elmegyek az aranyos kis Muckóhoz. Hogy fog örüdeni a butonnak. (Elmegy az aranyos kis Muckóhoz.)

Az eltűnt Csála.

Ragyogó napsütésben, enyhe tavaszi szélben hajbókol néhány halálraitelt, kivénhedt odvas fa azon a helyen, ahol valaha a csálai-erdő rázta susogó, lombos fejét. Az állami erdőhivatal után, az országút jobb oldalán szomorodik néhány fa: a majális-erdő édes emlékeit felidézõ maradványa. Az út bal oldalán már teljesen kiirtották az erdõt, sőt egy helyen már a jövendõ erdõ fiatal, sudár hajtásai állnak katonás glédában. A jobboldalon a néhány száll odvas fa között keressük a nagy köröndöt, ahol késõ estig, lampionok halvány fényében táncra perdültünk ifjúkori ideálunkkal. Ma már valamennyi tisztos családanya és tánciskolába kíséri leánykáját. Keressük a vendéglõ helyét, ahol cigányzene hangjainál énekeltük a „Csak egy kis lány van a világon” címû édesbus nótát és a fiatal kedv beharsogta az erdőbe, hogy „Sohasse halunk meg!” Vége mindennek. A fiatalság modern táncokat ugrál, az ideálnak a táncteremben udvarol az ifju és majális helyett zsurokat rendeznek. Bizonyos melankólia szállja meg a lelket, amikor a füstös kávéházban megromlott szem rátéved az eltűnt majális-erdő rothadó maradványaira. Délutánonként külvárosi síhederek kergetőznek a tágas téren, itt-ott hamurakás látszik, talán szalonnát sütöttek, vagy tüzet raktak, amely mellett vándoremberkek melengették gémberedett tagjaikat.

A csákány, a fűrész alapos munkát végzett a bodrogi-utig. Már nyoma sincs az erdőnek. Mindenütt szántóföld rejt magában az életadó magot és zsiros humusz várja a termékenyítő esõt. Lejebb az országút bal oldalán fiatal erdőben zizeg a márciusi szél. Ott már helyet csinált az erdőgondnokság a szépen fejlődő fáknak. Néhány száz lépés után az utkeresztződésnél azután kezdődik az igazi erdő, a város szélétől három kilométernél jóval nagyobb távolságban. Neki a csendes erdőnek. A száraz avar zizeg a lábunk alatt. Itt-ott már rügyek kíváncsiskodnak bele a tavaszi levegőbe. A sok kék csilla megtéveszti a városi embert, aki ibolyát szeretne szedni. De itt nincs ibolya. Egy-két hóvirágot még meghagytak azok, akik naponta járják az erdőt virágért és zsákmányukat hozzák az aradi piacra. Különböző színű erdei zsálya bontja meg az egyformaságot. Néhány közönséges erdei virágot is lehet találni, de a tavasz még csókolta éberre az alvó erdőt. Eső is kellene, és akkor zsendésbe jönne a sok rügy, a sok virág. Messziről gyermekhang visszhangzik, az uton egy felriasztott nyul szalad keresztül: meg-

hedi a hangos vendégektől. Keresünk az őzeket, de azok a sűrűbe rejtőztek. Nemi mernek előbujni. Az éneklő madarak még nem érkeztek meg, csak varjak kárognak és két réti sas kering a kopár fák felett. A Marospartján társaságok keresgélnek az avar között ibolyát, amely itt kibúvik a napcsalagató sugarára. Rőzsét szedő asszonyok járkálnak kincstári engedéllyel. Még szomorú minden. Még nem zsendül a tavaszi természet, még a fűszál is megbúvik az avar alatt. De 2-3 hét múlva pompázni kezd a távoli erdő, madarak zengő dalától visszhangzik a lombsátor, amely hívogatólag bólogat a poros város felé.

(K. j.)

A harangozó gyerek

A nagyhetet pönitenciában tölti el és szivrépésve várja, hogy mikor érkeznek már vissza a harangok Rómából? Nagyszombaton reggel felderül az arca és örömmel sutogja:

— Estére a harangok már berepülnek a toronyba. Lehet harangozni.

Egész napon át nincsen nyugta. Szeretné a harangok röpülését siettetni. Fő akar menni a toronyba, hogy megnézze, hányadán áll a dolog. A templomszolga azonban meggráncigálja a fülét és elzavarja. A gyerek pedig irigykedik arra, aki a nagy táblát döngeti a kalapáccsal és tanuja lehet a harangok megérkezésének. Még az ebéd sem izlik neki és amikor otthon azt mondják neki, hogy elviszik a fellámadásra, kedvellenül mondja:

— Nem megyek!

Már kora délután ott álmodik a templom körül és lesi a harangokat, amelyek azonban még mindig késnek. Minden félórán a harangozó nyakára jár és kéri, hogy engedje majd harangozni. A gyerek a legnagyobb kétségbeesésben van, amikor a szigorú harangozó bácsi kijelenti, hogy abból semmi sem lesz. Szegény gyerek! Mivel dicsekedjék el a pájtásai előtt, ha nem is harangozhat? Gondol azután egy merészet és nagyot felel a tisztelendő urhoz, dicséri a Jézus Krisztust most és mindörökké ámen és szépen megkéri, hogy engedje harangozni.

— Fiam, fiam! mondja a tisztelendő, hisz akkora vagy, mint az öklöm. Nem tudsz te harangot huzni.

— Dehogyan nem. A legkisebbet, amely úgy szól: csingilingcsingiling.

— Jól van no! mondja jószággal a pap és barackot nyom a gyerek fejére.

— Ez pedig újból a harangozóhoz megy, a tisztelendő urra hivatkozik és el van intézve a dolog. Hazaszalad felveszi ünneplőjét és boldogan rohan fel a toronyba. Amikor a jelt megadják, áhítattal huzza meg a harangot. Majd lenéz a toronyból és amikor meglátja a barátját, lekiált hozzá:

— Jóska! Jóska! Harangozok!

A kalapját is lóbálja. A nagy boldogságban le is eji a tömeg közé. A fellámadás után nem mer hazamenni, mert az egész arca tele van pókhálással, a nadrágja pedig kiszakadt egy kiálló szögben. Végre az apja jön érte. Hazaviszi és elveszi a kedvét a harangozástól — a jövő évig.

Desiderius Steinitzer

író-tölmény (Welsa Hugó utóda)

ARAD, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér 16.) Telefon 211

Különlegesség. Gyermekfényképek. Női képmások stb. Felvelek naponta d. e. 9-12, d. u. 2-6 óráig. Kiállítás Andrássy-térről kapualj. 1184

„Pannonia“

a legjobb aradi

étterem és szálloda.

Használt hordókat puhafából és hordórészeket elad
Fabrica de Celuloza Papirgyár.

Lejárt, de garantált minőségű

AGFA

tekeres- és pack-filmek.

mint más évben is, az idén is

leszállított árban

kaphatók

BLOCH H.

fotóciók szaküzletében.

Glück Karoly és Testvére

huscsarnokában

naponta elsőrendű friss marha, borju és bárányhus

kapható.

1187

Pontos és előzékeny kiszolgálás.

Nemesített, fajtiszta, bőventermő,

csemegetengeri vetőmag

konyhakerti magvak,

bükköny és moharmag

hosszu szálu, fehér

extra-mayungaraffia

garamált 98%-os

kékkő

kicsinyben és nagyban

éonyös áron

kapható az

Cooperativa de Consum si

valorificare.

Aradmegyei Gazdasági

Egyesületnél.

1220

Tavaszi Ujdonságok

nagyválasztékban megérkeztek

STRASSER

divatáruházába a Lutheránus templommal szemben.

Üzembem a papirgyár.

Évekkel ezelőtt a város közönsége ugyancsak érezte, hogy üzembem van a Maros-parton levő papirgyár. Azóta feltaláltak valami szerkezetet, amely a kellemetlen illatu gázokat lekötve elvezeti s így nagyon kevés embernek van tudomása arról, hogy a papirgyár amely egyik jellegzetessége volt ennek a poros és illatos városnak, ismét üzembem van. Pedig egész szépen működik a papirgyár. *Némethy Emil*, a gyár igazgatója az *Aradi Közlöny* munkatársának el is mondta a dolgot a következőkben:

— A forradalom kitörése óta a papirgyár üzeme tényleg szünetelt mert normális üzembemket a forradalom után következő súlyos gazdasági viszonyok mellett nem tudtuk fenntartani. Anyagkészletünk elfogyott, szükségleteinket csak kis mértékben tudtuk kielégíteni, amennyiben fa, szén és szalmaanyagot csak nagy áldozatok árán és rossz minőségben tudunk beszerezni. A papirgyár csak ez év januárjában vette fel ismét a munkát. Ezalatt az idő alatt munkásállományunkat nem bocsájtottuk el teljesen, a gyár nagy gépberendezésének tisztántartására és a gyár belső vezetésére sok alkalmazottat meghagytunk. A gyár most meglehetősen szabálytalan üzembemmel mellett újból üzembem van. Anyagkészletünket most *zernesti* cellulózzal, tordai lignin kéreg anyaggal fedezzük, míg tüzelőfa-szükségletünket a megyei fatermelők fájával elégítjük ki. Teljesítőképességünk most is elég nagy, produkcionkat illetőleg semmiféle üzembmredukálást nem eszközöltünk, a gyár 115 kisebb-nagyobb gépezete éjjel-nappal dolgozik. Munkásaink, akiknek legnagyobb része már a forradalom előtt is a gyárban volt alkalmazva, felváltva végzik a munkát s a munkások létszáma most sem mulja felül a 60-at. Naponta egy waggon fehérített cellulózt szállítunk a péterfalvai és kimpolungi nagy papirgyárak megrendelésére.

Városi kávéház

állandóan elsőrendű

kávéházi italok

és hideg ételek.

1215

Miliárdok a kalapács alatt.

Százezer koronás ékszerek. — Siberek és valutások aratása. Ahol Bécs drágaságát gazdát cserélnék.

Bécs. Az osztrák fővárosnak kétszáz év óta fontos intézménye a Dorotheum a nyilvános árverések és az állami zálogházak központja. Naponta hatalmas társzekereken, kézikocsikon, bőröndökben, sőt hátizsákokban hozzák a nyilvános aukciókra kerülő holmikat. A földszinti üvegcsermokban és a II. emelet *Rössler*-termében színes, lármás tömeg tolong háztartási cikkek, konyhai felszerelési tárgyak, szegényes ruhák és fehérneműek körül. Tíz, husz és százkoronás árkülönbségek miatt heves szócsaták dülnek. Ez a Dorotheum proletár-osztálya. A *Ferenc József*- és *Károly*-termekben elegánsabb közönség előtt butorok perzsaszőnyegek és képek kerülnek nyilvános árverésre. Itt már tízezresekkel dobálóznak az emberek. A *Kalawrat*-teremben, a luxus-osztályban az ékszerek árverése során a küzdelem már száz ezrekre megy. Nemrég két fülbevaló (mindegyikben két nagy briliáns) 590 ezer koronás, két fülbevaló egy-egy gyönggyel és briliánssal 360 ezer koronás, két fülkarika egy-egy briliánsokkal övezett igaz gyönggyel 200 ezer koronás kikiáltási áron került árverésre. Ilyen nagyértékű ékszerekre alig akad vevő, de 100—150 ezer koronás vételek nem ritkaságok. Százezer koronás árakat a siberek és jó valutával rendelkező külföldiek műtárgyakért is fizetnek.

Hofer Ferdinánd kormánytanácsos, a központi igazgatóság vezetője a következőket mondta: A Dorotheum az utóbbi években nagyon fellendült. Az intézmény három részből áll: az egyik a zálogház, amely humánus célt szolgál, a másik az őrző hivatal, amely csekély díjazás mellett értékpapírokat, ékszereket és egyéb drágaságokat őriz meg és végül az árverési osztály, amely az országos kormány által megállapított díjak mellett nyilvános árveréseket rendez az önként behozott tárgyakkal, műkincsekkel, gyűjteményekkel, ékszerekkel, lakásberendezésekkel, fehérneművel, ruhával. Itt történik a posta, vasut, városi

tanács, vámhivatalok és magánzálogházak által elrendelt kényszerárverés.

Nagyon érdekes, hogy az utóbbi időben kikből áll az árverések közönsége. Az eladók legnagyobb zöme a középosztályból kerül ki, amelyet legjobban megtépzott a háború és az azt követő felfordulás. Szellemi munkások, fixfizetésű alkalmazottak, nyugdíjasok adják el családi ékszereiket, műtárgyaikat, szőnyegeiket, nélkülözhető butorukat és ruhájukat. A vevők főként gazdag külföldiek és Bécs új gazdagjai. A legnagyobb a forgalom az ékszerek és műtárgyak elárverezésénél, de azért a butor- és ruha-aukciókat is sokan látogatják. Persze, megtörtént, hogy az aukciókon láncosok és zálogjegy-spekulánsok garázdálkodtak, de a Dorotheum igazgatósága szigorú rendszabályokat léptetett életbe ellentük.

Hogy milyen óriási forgalom bonyolódik le a Dorotheumban, arra legjellemzőbb ennek az intézménynek a bevétele. Az elmúlt év bevételeiről még nem készült el a kimutatás. De az 1918. és 1919. évekről szóló kimutatás is tisztá képet nyújt a forgalomról. A Dorotheum zálogosztályán az 1917—18. üzleti évben a zálogdíjak összege 2 és félmillió korona, az 1918—19. évben 3 millió korona, az árverési díjak összege 1917—18. évben 1 millió 700 ezer korona, az 1918—19. évben 3 millió korona volt. Az egyéb díjakkal együtt a Dorotheum jövedelme az 1917—18. üzleti évben közel 5 millió korona, az 1918—19. évben 6 és fél millió korona volt. Jellemző az árverési osztály üzleti forgalmára, hogy 1907-ben 149., 640. tétel árverési díja 3 millió korona, 1910. évben 236., 412. tétel árverési díja közel 5 millió korona volt, míg az 1918—19. üzleti évben 190., 987. tétel árverési díja 15 millió koronánál több volt. Ezekből a számokból, minthogy az árverési díj minimális, következtetni lehet arra, hogy egy év alatt a Dorotheumban hány milliárd korona értékű tárgy cserél gazdát és vándorol ki főként Amerikába és Svájcba.

CRUCEA ALBĂ

TÉLIKERT ÉS KÁVÉHÁZ.

1216

Modern kényelemmel berendezett kávéház, vendéglő és szálloda. A télikertben esténként elsőrendű cigányzenekar játszik. — A Kis Kereszt éttermében a legolcsóbb vendéglői árak. Menü rendszer. — Kifünő kiszolgálás. Elsőrendű ételek és italok.

Az előkelő közönség

Matzky Károly

cukrászdájában találkozik.

Arad, Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 24.

Naponta frissen készült sütemények.

FIGYELEM!...

Hallatlan olcsó áron kapható:

pongyola, ruha, bluz, kötő, costum, gyermekruha

kitünő kivitelben

EMERIC KATONA CÉGNÉL.

Piata Avram Ianon (Szabadság-tér)

Ugyanott állítanak mindenszo varrást u. m.

bluz készítés	— — — —	20 Lei
pongyola készítés	— — — —	60 Lei
dírdí készítés	— — — —	45 Lei
kötő készítés	— — — —	15 Lei
gyermek ruha készítés	— — — —	30-40 Lei

„Wallinger hirdetője” 10738

CAFENEA

DACIA

KÁVÉHAZ 1217

Előkelő családok találkozó helye Esténként elsőrendű cigányzene.

Guttmann si Berger uridivat üzlete Arad

Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 21.

Nyakkendő, uri fehérnemű és egész uri kiegészítő speciálisok. 1244

Pontos kiszolgálás!

Oradea-mare, Arad és Timisiora között állandó 10001

teherkocsi forgalom WEISZ és HASZ

szállítók, ARAD, Str. Eminescu (Deák F) 2.

Költözöködésekot és mindennemű áru szállításokat úgy helyben mint vidékre a legpontosabban elintéznék

Gazdasági felszerelési tárgyak:

Csészlőgarnitúra, arató és vótógépek, szekerek, okók, boronák és mindenféle gazdasági eszközök teljesen jó állapotban, jutányos áron eladók a

BUZSAKI GAZDASÁGBAN

Arad-Gáj a városi közúti vasut végállomása mellett. Telefon 425. 1282

Asociatiunea de asigurare a economilor Directiunea sucursalei. Gazdák Biztosító

Szövetkezete

fiókgazgatóság Románia részére Aradon. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon és Marosvásárhelyen. Elfogad tíz, jé, élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és az aradi fiókgazgatóság Str. Mircea Stănescu (Verböczy-utca) 2.

1246

Közgazdaság.

10 koronának fizetnek az idén az aradi bankok.

Az aradi pénzintézetek március havában az elmúlt évek mérlegeinek az elkészítése után szokták megállapítani a rendes részvényosztalék összegek nagyságát. Most a nagy pénzügyi átalakulások lezajlása után érdekesnek tartottuk érdeklődni az aradi összes pénzintézetek vezető embereinél a bankok idei részvényosztaléka iránt. Megállapítható, hogy a bankok ez évben egymástól nemcsak teljesen függetlenül határozzák meg a részvények után fizetendő osztalékot, de az osztalékra vonatkozólag ezidőszert a legtöbb helyen még konkrét adatokat sem tudnak. A pénzügyi körökben uralkodó nagy bizonytalanságnak két oka van: Az aradi bankoknak a fiók- és társintézetektől való elszakadása után beállott helyzet, másodsorban a nehéz közlekedésügyi viszonyok miatt s az aradi pénzintézetek egy része még mindig nem talált és nem is keresett összeköttetést a magyarországi társintézetekkel, de sok esetben még a romániai sőt a magyarországi fiókintézetektől sem jött meg a zárlatbetét elszámolások.

A közgyűlések megtartása körül is bizonytalanság uralkodott bank körökben és csak a napokban, éppen az Aradi Közlöny egyik közleménye alapján került nyilvánosságra, hogy az aradi pénzintézeteknek az idén egy nemrég kiadott rendelet értelmében negyven nappal előbb írásban kell bejelenteni a közgyűlés napját a rendőrségnél. Ez szintén csak azt eredményezte, hogy a bankok legnagyobb része a mai napig sem az igazgatósági ülést, sem a közgyűlést nem tarthatta meg. Másrészt megállapítható azonban, hogy az aradi pénzintézetek ez évben részvényeseiknek a tavalyinál jóval magasabb osztalékot fognak fizetni: Az aradi Közgazdasági bank például a tavalyi 10 koronának megfelelő 5 lei osztalékot fizet részvényeseinek, az Aradi Általános Takarékpénztár 8 leiben állapította meg az ez évi részvényosztalékot, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár a tavalyi 40 koronás osztalék alapján 20 leit fizet részvényei után. A bankközgyűlést előreláthatólag csak május elején tudják összehívni, mert az Arad-Csanádi Takarékpénztár főtényezője a Makói Bank volt, amelytől mind- ezideig nem érkeztek meg az elszámolások. Az Aradi Első Takarékpénztár ezidőszert még a bank közgyűlését megelőző igazgatósági ülés időpontjáról sem határozott. Az Aradi Központi Takarékpénztár igazgatósága még nem döntött az idei részvényosztalék felett, hihetőleg a tavalyi

10 koronának megfelelő 5 leinél magasabb osztalékot fog biztosítani részvényeseiknek. A Victoria Takarékpénztár február elsején tartotta meg közgyűlését, amelynek határozata szerint a tavalyi 11 százalékos osztalékkal szemben az idén 15 százalékban állapították meg a részvényosztalékot. A Körösvölgyi Takarékpénztár igazgatósága az április hóban megtartandó közgyűlés előtt hat-hét százalék részvényosztalékot fog javasolni: Az Aradana c hó 20-án tartotta meg közgyűlését, mely 18 leiben állapította meg a részvényosztalékot. Az Aradi Ipar- és Népbank még nem kapta meg Bécsből és Budapestről a betétkönyvi kivonatokat, a zárlatvégi elszámolásokat és a mérleget és a közgyűlés időpontja felől sem intézkedett. Az Aradi Hitelbank közgyűlését a jövő hónapban tartják meg. A bank előreláthatólag hat százalékos osztalékot fog fizetni, míg az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága a tavalyi 35 leinél magasabb részvényosztalék megállapítását fogja javasolni a közgyűlés előtt. A bank a battonyal és az eleki fiókintézetek zárlatait, elszámolásait ezidőszert még nem kapta meg.

— **Uj aranybánya.** Bucuresti. A Roumanle tria: Mehádia környékén új aranybányákat fedeztek fel. Ötmillió lei alaptőkével társaság alakult a bánya kihasználására.

— **A valutaárak.** Arad, március 26. Dollár 69—70, marka 1.21 és fél, 1.22. Más honnan tőzsdéi jelentések nem érkeztek.

— **Tizennégy millió osztrák-magyar arany Romániának.** Bucuresti. A közeli napokban az osztrák-magyar banktól 14 millió aranyat szállítanak Bucurestibe. Ez az arany mennyiség a bank likvidálása szerint Romániát illeti meg.

— **Megmaradnak a Hitelbank erdélyi fiókjai.** Báró Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank elnöke befejezte bucaresti tanácskozásait. Báró Ullmann beható tárgyalásokat folytatott a pénzügyi kormánnyal és a bucaresti pénzügyi számottevő személyiségekkel. A Take Jonescu külügyminiszterrel folytatott tárgyalásoknak igen jelentős eredménye lett, amennyiben a kormány hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Általános Hitelbank erdélyi fiókjai a viszonyosság feltétele mellett továbbra is mint fiókintézetek működhesse.

Mozi.

• **A mozgóképszínházak műsora.** Március 27-én az Apollóban: „Élőhalott.” Tolstoj regénye. — Az Urániában: A hatalom csúcspontján. Társadalmi dráma.

• **Husvét az Apollóban és Urániában.** A két mozi színház igazgatósága a tőle megszokott figyelemmel állította össze a husvét előadásokat. Az Apolló színházban mindkét napon más új műsort mutatnak be. Husvét vasárnapján Tolstoj „Élőhalott” című regénye kerül vetítésre, melyben az orosz szellemóriás mély életfilozófiával rajzolja meg egy

szerecsélen férj tragédiáját, aki társadalmi konvencióból minden lelki közösség nélkül köt házasságot. Richard Oswald, a kiváló rendezősen sok irodalmi érzékkel és művészi készséggel vitte át filmre az orosz irodalomnak ezt a hatalmas alkotását. Husvét hétfőjén Erna Mörénában ebben a kiváltságos tehetségű színésznőben gyönyörködhetünk az Apolló színház közönsége. Colomba a címe az Apolló hétfői slágerfilmjének, amelynek meséje egzotikus milliőben játszódik és Délamerika előttünk kevésbé ismert népszokásait tartja a megkapó történetet. Az Uránia színházban nem kevésbé változatos műsort mutatnak be. Vasárnap a Hatalom csúcspontján című társadalmi dráma kerül vetítésre, amely a mai társadalom tükrét tartja elénk. Hétfőn az Uránia színház a Megálmodott asszony címen mutat be egy négyfelvonásos szellemes és kedves vígjátékot, amelyet még kedden és szerdán fog műsoron tartani.

• **Koldus és királyfi** — az Apollóban. Mark Twain, a nagy amerikai elbeszélő egyik legbájosabb és legszínesebb regényét. A koldus és királyfi mutatja be kedvtől kezdve az Apolló színház. A regény szűsége egy ókori angol legenda, amely a kis királyfiról és Bob urfiról, az öklömnyi csavargóról szól. A regényt feldolgozó magyar filmgyár a filmtéchnika fejlődésének történetében határkövet állított ezzel a gyönyörű művészettel, amelynek a két gyermek főszerepét Lubinszky Tibor, a közönség előtt már ismert bájos és tehetséges gyermekszínész játszta.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

• **• ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ösmerősöknek és jóbarátainknak, kik drága halottunk

Leopold Adolf

• **• pálosi szőlőbirtokos**

végtesztességén megjelentek, részvétüket nyilvánították és utolsó útjára kísérték, ez uton mond halás köszönet-t a mélyen sujtott
Arad, 1921. márc. 26.

10742 **gyászoló család.**

Keresünk azonnali belépésre soborsini iparvasutunkhoz gyakorlott **vizsgázott mozdonyvezetőt.**

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal:

Soldner Bernát és Fia

• **• fatermelőkhöz** 1819
ARAD, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 32.
intézőndők.

KOCSIKENŐCS SARGA
angol módszer szerint, nagyban
SPITÉLER ÉS ROTH
vegyipargyárában Arad Lipó-u. 5.
Wagontélelnél meglepő olcsó ár.
Kérjen árajánlatot! ••••• 1306

IKORPA

helyett előrendű állat-takaromány kapható: 1301

Gárdos és Bornstein

Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. sz.

Husvét mindkét napján

nyitva van a teljesen újonnan modern kényelemmel és hygieniai tisztasággal berendezett

„Központi” gőz- és kádfürdő

Piața Catedralei (Tökölly-ter sarkán)
Kádfürdő reggel 7-től este 9 óráig. Gőzfürdő reggel 7-től 1 óráig.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.
Wallinger hirdetője. 1779

Popper Irén

női ka'ap szalonja,

Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 10. 1275

Családi és üzemi ipari célokra alkalmas

„SINGER” varrógépek

már elosztva kaphatók „Singer” varrógép keresk vállalat Bourne et Co. aradi üzletében

Bul. Regele Ferdinand (József főh.-ut) 9.

Ugyanitt állandóan műhímző tanfolyam tartatik, melyre jelentkezések elfogadotnak. 10740

„Varrógépek részletes leírásra is kaphatók.”
Wallinger hirdetője.

Közvetlen behozatal. Legfinomabb fűszer- és csomagolóanyagok.

Legolcsóbb árak.
Figyelmes kiszolgálás.

Iuliu Fejér

fűszer- és csomagolókereskedése,
Str. I. I. Bratianu

(Weitzer János-u. l. sz. alatt)
Helybéli és vidéki telefon 71.

ÉRTESETÉS!

Nagyraecsuult vevőim szives tudomására adom, hogy sikerült nagyobb mennyiségű elsőrendű szemüvegeket, orrszeritokat, továbbá mindenféle optikai árukat, — melyek a legolcsóbb árban kaphatók — beszerezniem. Szivos pártitogást kérek.

KUN JÓZSEF

látészerező a világhírű Zeiss-üvegek egyedüri elosztója Arad és környéke részére. ••••• 10740

Wallinger hirdetője.

MALTRY

párisi nő szabó 1248

Strada 29. Decembrie Hassinger-u. 3a. szám.

FIGYELEM! FIGYELEM!

KISEBB-NAGYOBB

bér- és magánházak gazdálkodásra alkalmas házak, gyáralapításra alkalmas házak, hízaladák, villák családi házak a vidéken szőlők a hegyvidéki tanyák birtokok, mindenhol elfoglalható lakással olcsó árért eladók

Bővebbet: Wallinger István adásvételt közvetítő irodájában Lázár-utca a Földes-patika kapujával szemben. 10742

Tura-auto

16 lóerős, bármily célra használható, továbbá 6-os magánjáró oseplogarantura, valamint négy kőjárata malomberendezés teljes felszereléssel, eladók. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca, a Földes-palota kapujával szemben. 10740

Wallinger hirdetője.

IOSIF ROBITSEK Bulavardul Regele Ferdinand I. Nr. 3. (József főherceg-ut 3. szám.) 1122
Ajánlja dusan felszerelt fűszer- és gyarmatrukat kicsinyben és nagyban.

Csedás szép lesz a haja, feltűnően megnő, nem korpásodik, ha „Lady-hajszeszt” használ.
Egy üveg ára 20 és 30 Lel.
Szeplő, májfolt pár nap alatt eltűnik, arca hamvas, hétébér lesz egy tégely „Lady szeplő-erém” használata után. — Egy tégely 15 Lel.

Kapható kizárólag:
CSÁSZÁR gyógyszerésznél, a „Manta” gyógytár bérleténél Piata Călorârlor (Törkölly-tér sarkán). Az arad-megyei közkórház szállítója. 10734

Kereskedők figyelmébe!
Tents, kékitő, kocsikenőcs, lugsárgító, ruhafesték, tojásfesték s minden egyéb vegyszertől csak eredeti gyári áron kapható a

„Mercedes” vegyiparnál
Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 6. Ugyanott kékitő üvegek a legmagasabb áron megvételnek. 10466

Bekebelt anyagból készült új kocsik raktáron
nagy választékban. Javítások gyorsan, pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Végh István
kocsigyártó 1030
Arad, Varjassy József-ut. 16.

Budapest — Arad
waggonrakományok és darabárúk szállítását leggyorsabban, megbízható kiegészítéssel vállalja bárhol, bármely román Romániára

Heisler Ignác
szállító Budapest, IV., Hala-utca 10.
Távirati cím: Heislerig, Budapest. Saját határhirendelések: Biharkeresztés, Kőtegyén, Lókősbáza. 10711

Kereskedők figyelmébe
Nagy harisnya raktár valamint nagy rövidáru raktár 466. szolid kiszolgálás mellett.
Alexandru Krammer
Str. Metianu (Förrey-ut) 3.

Szállítások
gyors lebonyolítását
Romániába elvállalja
Wetzler Testvérek
szállítók, Budapest, V., Akadémia-utca 14. Saját telepeink Wien: II/2 Obere Donau, strasse 107, Simbach, Passau, Regensburg, Békéscsaba, Megbízható kísérők. 10711

ECETSAV
garantált vegytiszta, 80%-os, 50—60 kg-os ballonokban kapható
„SPICUL”
kereskedelmi vállalatnál Arad, Bulavardul Carol 32. (Erzsébet körút 32.) 1160

Mielőtt kocsit venne,
becserélne, vagy eladna, forduljon bizalommal:
SCHAMBERGER kocsigyárhoz,
Bulv. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 11., ahol állandóan a legjobb minőségű kocsik, hintók nagy választékban kaphatók. Kocsik és autók fényezése és javítása pontos kivitelben méltányos árért ellátgatják. Használt kocsikat megvesz és elad. Üzemképes kocsikat bizományba eladásra vállal. 10450

SAJÁT FŐZÉSŰ SZILVA-, TÖRKÖLY-, ALMA-, KÖRTEPALINKÁK, RUM- ÉS LIKŐRKÜLÖNLEGESSEGEK, UGYSZINTÉN COGNAC KAPHATÓ 1085

CASSA CENTRALA DE PASTRARE DIN ARAD
ARADI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
Bulv. Regina Maria (Andrássy-tér 17. Reinhardt-ház.)
Alapítóké 3.000.000 Lel. 1284
Takarékbetétek a legelőnyösebben kamatoztatnak.

Kefe-, szita- és sodronyáru gyárunkban
mindenféle kefeáru, vas, eln- és réz, valamint szőrzővetek. KERITÉSFOKAT állandóan kapható.
Viszonteladónak nagy árendedmény.

Lehel Lajos és Társa
Wallinger hirtetője Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 9. sz. 10479

Alexandru MAAR Sándor
első aradi villanyerőre berendezett meszelő-, kefe- és cirko-seprű gyára Arad, Strada Eminescu (Doak Ferenc-utca) 27—31—32. Üzleti lerakat: Str. Eminescu (Doak Ferenc-utca) 2. szám. — Ajánlja saját gyárában előrendű anyagból készült meszelő-, kefe- és cirko-seprű gyártmányait bármily mennyiségben a legelőnyösebb árért, waggontelepekben és viszonteladónak nagy árendedmény. Ajánlatok kívánatra díjmentesen küldetnek. Garantiált prima arad. Pontos kiszolgálás. Wallinger hirtetője. 10738

Cassa de Pastrare Generala din Arad S. p. A.
Aradi Általános Takarékpénztár Részv. Társ.
Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 5. sz. I. em. (Saját házában.)
Részvételke és tartalékok 3.500.000 Lel. 1213
Elfogad takarékbetéteket a legelőnyösebb kamatoztatásra. — Lebonyolít hitelműveleteket. — Külföldi pénzeket vesz és elad a napi áron.

Fleiszig si Hirschfeld
norinbergi és rövid-áru nagykereskedése 1219
Arad Bulv. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 1

Cassa de Pastrare si Comerciu Soc. Anonima de pe Vale C. isu' ni.
Körösvölgyi Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvénytársaság
Főintézet: Borosjenő. Központi iroda Arad, Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 9. sz. Interurban telefon 535. Távirati cím: Körösvölgyi.
Fiókok: Borosjenő, Csersző, Honcstó és Körösbékény. Alapítóké 2.000.000 Lel. 1210

Ajánljuk a n. ó. közönségnek saját gyártmányunkat vas- és réz-butorokban a legjobb kivitelben. Elvállalunk internatup kórház és szálloda berendezéseket, Kerti asztalok és székek, sodrony áruvetétek vas és lakerezzel minden méretben a legelőnyösebb kivitelben kaphatók. — Arjegyüket kívánatra küldünk. — Szíves megrendelést kér tisztelettel.
Fleischer Testvérek Raktár és gyárhelyiség:
vas- és rézbutorgyárosok. **Autich Lajos-utca 14. sz.**

Neuman Testvérek
mű-malom-, szesz- és élesztő-gyárosok
ARADOS BŐRMEZ ARADON.
Ajánlják tiszta
gabona-élesztőjüket,
mely felülmúlhatatlan kelesztő képessége és tartóssága folytán minden bel- és külföldi kiállításon kifüntetésben részesült.

Samuil Weiszberger Succesor
rum-, likörgyár és pálinka-nagykereskedésben.

Uj hordók
hasított fából, teljesen vasalva, 3-tól 40 0 hektoliter mennyiségben, 50 litertől 800 literig darabonként 70 Leiert, illetve hektoliteren ént 125-től 160 Leig kaphatók. Megtekinthetők hordógyárunkban. 1240
Kimmel Részvénytársaság, Timisoara

KONYHABERENDEZÉSEK
szép kivitelben, mindennemű butorok dus választékban raktáron. Egyes darabok, mint teljes berendezések mérsékelt áron kaphatók. Üzletberendezések jutányosan eszközöltetnek: **CZIRKAL** Arad, Bul. Regele Ferdinand 7. (Boros Béni-tér) 7. Telefon 584. 1143

UJ! UJ!
Henegár Miklós
mű és tájkertész
Arad, Szél-utca 4.

Elvállal mindentéle szőlő és ambrók parkok alakítását. Kisebb nagyobb udvarok rendezését sítok kiültetését stb. 1237

Losonczy Lajos
óras és ékszerész
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 2
Nagy választék: Arany jeggyűrűk, férfi és női aranyláncok, divatos medallionok, aranyórák, karkötő órák, iradá, asztali és dísz yekker órákban. Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron vesz és elad. Szolid árak. Pontos kiszolgálás. 1144

Egyedüli képviselője
a Musoheng Bohm-féle nagy dupla átfedő 253 sz. Patent fedéleseréphek. Legjutányosabban kapható **Mittner József** utódainak. a OFR. vasuti telepen, waggonygyárral szemben. 1248

Gyökeres s olbáltványok
alma és gyökere
Riparia portális szőlővesszők
nagyobb mennyiségben kaphatók: 10732

Winkler Józsefnél
Arad, Str. Consistorialni (Batthyány-ut) 14.
Gyökérszurok, meszelők s kefek
nagybani raktára. Legelőnyösebb beszerzési forrás. Viszonteladónak rendkívül jutányos árak. 10632

VAKOK BOLTJA
Arad, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3. (Bejárat a Tabajdy Károly-utcában.)

Eladó:
teljesen felszerelt villamos áramfejlesztő telep
mely áll: 2 gőzkazánból, teljes felszereléssel és tartozékokkal, 2 üzemképes Compound gőzgépből és 2 forgóaramu generátorból, kapcsolási táblával és mérőkészülékkel 200 lóerő teljesítmény, 2100 volt feszültség. A gépek elsőrangú gyártmányúak és jó állapotban, azonnal szállíthatók. Bővebb felvilágosítás: 1257

Barthmes Viktor cégnél
Str. Alexandri (Salao-utca) 3. Telefon 208. szám.

ARAD, BULEVARDUL REG. MARIA No. 5. (ANDRASSY-TÉR 5. SZÁM.)
ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

Ha harisnyát ócsón akar venni! **Bársonyhoz** minden színben és minden méretben. **Most érkezett Németországból!** **Plata Avram Iancu (Szabadság-ter) 17.**

Arad legrégibb kerékpár-, varró-
géptárolás és javító műhelye
HAMMER VILMOS
Arad, Piata Avram Iancu Szabadság-ter 5-6.
Legelősebb "bevásárlási" forrás kerékpár
és legrégibb kerékpárgummi, fé-
kár- és fékcsigolyák, varrógép- és varró-
gépkészletek. Szakszerű nagy javító-
műhely és villanyfelszerelési vállalat.
Wallinger hirdetője. 10388

Cseh táblaüveg olcsón
Pp. csillagt, üveget, lámpacsövet
Arminiu Kohn si Fratele
Kohn Armin és Fivére
Arad, Str. Bnoor (Eötvös-utca) 11. 1238

Mielőtt butorait
beszerezne
Arminiu Kohn si Fratele
Kohn Armin és Fivére
Arad, Str. Bnoor (Eötvös-utca) 11. 1238

BARICZ MATE
új butorraktárát
Str. Metianu (Föray-utcában.)
Tomcsári Egyesült Olaj és szappan-
gyári lerakata. MOSÓ-
piper és borotva-szappanok gyári áron kaphatók

Lorenz-cégnél
Arad, Strada Metianu (Föray-utca.)
Wallinger hirdetője. 10737

J. GARTNER
női szabóság
parisi miatara.
Bair. Reg. Maria (Andrássy-ter) 21. sz.

Szőlő oltvány,
amerikai stílus,
európai stílus, minden választékban szállít.
Caspári Fr., Medgyes.

JEANETTA MOHR
fogorvos
Arad, Luther-ter 1.
Rendel. 8-12, 2-7-ig.
Minden csütörtökön szep-
nyeknek ingyen foghúzás.

Knapp Sándor
Kélműves és vegytisztító Aradon,
Waltzer János- és Kasziny-utca sarkán.
Gyár: Magyar-utca 26. 888

Elvállal minden e szakmába vágó
Kélműves, ruhatisztítás vegyileg,
száraz úton és fehérnemű gőzmosást
Cseh fehér üvegaru
és vendéglői cikkek
legelősebb árban
Engel és Schwartz
cégneél, 1287
ARAD, Str. Metianu (Föray-utca) 20).

Elszaporodott patkányok
Ellására csakis a Matteine-féle tífusz be-
örlés vezet, egyedüli biztos eredményre.
Bevásárlásnál vigyázat, nehogy műked-
velőktől vegyünk! "MATTEINE" Arad,
Bul. Regele Ferdinánd (Boros Béni-ter)
1. szám. 1280

Prima Cassa de Pastrare din Arad
Aradi Első Takarékpénztár Arad.
Alapítva 1850.
Strada General Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. szám.
Saját tőkái: Lei 10,000,000. Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Ij. Menráth si Steiner
Kőfaragó telepe
és sűrőraktára
Bulev. Regelő Ferdinánd 11.
(Jószág főterület-ut.)
Készítjük a n. s. kö-
nyv- és szék- és hegy-
kőfaragást.

fekete és világos színű sűrűkő
Wallingerhird. megérkeztek. 10738
Autó luxus és teher
hajtásra alkalmas olcsón vadhó. — Egy
új 6 lóerős magánjáró oszlop gar-
niturekkel felszerelt eladó. — Egy
üzemképes 4 járatú gőzmalom
teljes felszereléssel eladó. Hővebbet:
HAASZ hirdetőjében
Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. sz. 10881

Petroleum
Jutányos árban kapható: vedő har-
dójába töltve, kerekedők részére.
Vacuum Oil Company
telepen Újmiklakán. Telefon 318
"COLOMBO"
tízszor és gyarmatárú nagykereskedés.
Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 10.
Teléfono 403. Állandó nagy raktár min-
dennemű fűszer- és gyarmatárúkból.
Kékő 98% anis-
sárga raktár
es parafadugó minden
mennyiségben
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 10. 10881

BALKÁN IMPEX
Balkán Export-Import Részvénytárs.
Balkán Impex
TIMISOARA
Cetatea Piata Tepes Voda
(Belváros Lenau-ter.)
**Fűszer-, gyarmatárú-, textil és ve-
gyészeti osztály**
10815
Telefon 600, — 200, — 636
Balkán Export-Import R.-T.

Cassa de Pastrare a Judetului Arad.
Aradmegyei Takarékpénztár Arad.
Az intézet saját tőkái: 13,500,000 Lei

Elősmert minőségű borotváló szappanom
postai szétküldését megkezdtem ára
bérmentve franco egy csomag 25 Lei. 1277
KOVÁTS EXPORT Timisoara, Str. Romulus 67.

Halló! Halló! Halló!
A húsvéti ünnepek alatt
ne felejtse el felkeresni
BOGDAN TIBOR
"Vadombor" vendéglőt,
ahol izétes-ételek és kiváló borok kap-
hatók pontos kiszolgálás mellett. 10789
Wallinger hirdetője.

250 darab választott
mangolica faj malac
eladó,
Holländer Testvérek Csorombi gazdaságában
Hővebbet: 1247
ARADON, Str. Cloaca (Szt. László-u. 7.) sz. a.
URISZABÓ ÜZLETEMBE
valódi angol tavasz szövetek érkeztek
nagy választékban. Izékes öltönyök mér-
ték után 875 Leitől felebb, legfinomabb
minőségű készülnek. 10882
FRIEDMANN ALAJOS
arizabó, Hunyadi-utca 4.

Kertész Ferencz
óra- és ékszerész.
Str. Moise Nicara Petőfi-utca sarkán.
Jól szelvényezett órák raktáron.
Aranyat és ezüstöt papi áron
veszek. 128

Ház és üzlet ajánlatok:
Str. Romanului (Zrinyi-utca) Str. Bratianu
(Weitzer J. utca), Str. Gozadu (Szent Ist-
ván u.), Str. Consistorialu (Batthyány-
utca), Str. George Baciu (Rákóczi-
Borosnyói Miklós-u., Kálcsay-utca, Cal-
A. drei Saguna (Varjassy Lajos-u.), Var-
jassy József-utca, Gróf Leiningor K. utca,
Kelemen-ter, Str. Mihail Cogalniceanu
(Mikes Kelemen-utca), Str. Dorobantilor
(Urbán Ivan-u.), György-utca, Bulevardul
Regelő Ferdinánd (Boros Béni-ter),
szomszédságában, Str. Cosma (Wessó-
nyai-u.), Lipót-utca, Gróf Károlyi Gyula-u.,
Str. Marasesti (Kossuth-u.), Str. George
Izidor (Sándor-utca), Calea Radnei (Kis-
István-utca) Kisebb és nagyobb bér-
házak, szomszédságban lakásokkal is.
Rögen fennálló fűszerüzletek, italmérő-
szerek, elfoglalható lakásokkal házzal vagy
anélkül. **Ház** Ingatlan-
eladók. **Ház** forgalmi
Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10891

Értesítés! Van szerencsém a helybéli
és vidéki közönség szives
figyelmébe ajánlani duna felszerelt saját
műhelyem- **butor-raktáramat** mely-
ben készült mindenem- szelők kivált butor-
c-
jú-
tányos árort kaphatók. Szives párlogás-
ker: **PAPAY LAJOS** műbutor-
szakos Arad, gróf Károlyi-utca 12 sz.
Wallinger hirdetője 10789

Csodás hatású arcszépítő és
finomító a Földes-féle
MARGIT-CREME
Zsírmentes, ártalmatlan, rögtön szelők.
Szepők, májoltok, bőrtakák, ráncok,
redők, minden bőrbaj párnapi hasz-
nálás után megszűnnek. Az arcszépítő
ide hamarosan kész. 10844
Dr. Földes és Hehs Aradon.

Mindennemű bőrárú legelősebb **Steiner Testvérek** bórkereskedése Arad, Asz-
bevásárlási forrása talos Sándor-utca 2-3. Fiók 12. sz. Ujarad, R. 10. sz. 131. sz. Ujsszentann, 1. sz. 10. sz.

Apró hirdetések

Levelezés.

UDVARIAS JELGÉRE LEVEL VAN. 1298

„MAQAS BARNA.” Címem: Szabó György, Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 1. szám. 1312

Házasság.

HUSZONKÉT EVES, polgári családból származó, háziasan nevelt intelligens izr. leány férjhez menne oly önálló iparos vagy kereskedőhöz, aki őt megbecsülné. Stáírungon kívül negyvenezer lei hozománya van. Diszkréción közös érdek csakis teljes című levelek vételnek figyelembe. „Boldogságra vágyom” című jelíges leveleket Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbít. 10741

Aikalmazás.

NŐI kalapok készítését javítását jutányos árté vállalják Strada Bucur (Eötvös-utca) 4. 10741

NYAKKENDŐK újrakészítését, valamint harisnyák talpalását (klinika) jutányos ár mellett vállalja Bitter Mariska Piata Catedralet (Tökölly-tér) 5a) szám. 1304

GAZDATISZT számos évi gyakorlattal, nagyobb bírtok kezelésére ajánkozik. Arad Akác-utca 12. 1269

NEGY polgárit végzett intelligens leány állást keres. Ajánlatok kérelmek „Arva leány” jelige alatt a lapkiadóba. 1276

FÜGÉPESZI vagy művezetői állást keresek nagyobb üzernél. Cím a kiadóhatalban. 1245

INTELLIGENS, 30 év körüli nő ki a magyar német és román nyelvet beszél, egy elsőrendű buffet vezetésére felvételek. Bővebbet Központi-szálló 6-7. sz. szoba délelőtt 10-12-ig és délután 3-5-ig. 1268

NÉMET magyar perfekt gyors és gépirő hivatalnoknő ajánkozik. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10740

Lakás.

BUTOROZOTT szobát keres nem okvetlen külön bejárattal, egyedülálló férfi. Cím: Fogyasztási Szövetkezet Strada Muresului (Maros-utca.) 1389

IRODISTANÓ butorozott szobát keres. Ajánlatok „Családias otthon” jeligére a lapkiadóba. 1291

ALLOMAS KÖZELÉBEN levő szép két-szobás lakásomat elcserélném belvárosi hasonló lakással. Cím a kiadóban. 1251

Vétel és eladás.

OT-HAT EVES gyermeknek való tavasszi kabát 32-es félcipő, szalma kapap. Jókárban levő gyermekjátékok (kugli építő-kocka stb.) eladók. Str. Consistorialul (Batthyány-utca) 23. I. jobb. 2001

ELADÓ magánjáró Máv. golyós csapágyas nyolcas cséplő garnitúra. Balczér, Strada Dorobantilor 20. 1309

OLCSÓN ELADÓ. jó 6-8 HP. cséplőgarnitúrák gőz széna prések, Bíró Károly, Strada Helena (Gizella-utca) 9. szám. 1308

SERTÉSVÉSZ ELLENI szérum garantált, eladó. Értekezni Gornynál. Strada Popa Russu (Lujza-utca) 3. 1310

IRÓGÉP, alig használt, olcsón eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10741

RÖVID zongora megvételre kerestetik. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10741

JÓKÁRBAN levő gyermekkosci megvételre kerestetik. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10741

EGY RÉGI elsőrendű Violin-cselló eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10742

UJ FEKETE SALON ÖLTÖNY, közp-termetre eladó. Cím a kiadóban. 2105

MEGVÉTELRE KERESK egy fekete, rövid, keresztúros zongorát. Cím: Boulevardul Carol (Erzsébet-körút) 11. I. emelet. 1314

ELADÓ két üzemképes benzínmotoros fűtőszelvény, azonkívül két faaprító motorkocsi. Érdeklődni lehet április 10-ig a C. F. R. vonalszertárkönyvségénél. 1315

BUTOR. Ebédő és hálósobát ötödik árban kaphatók Wiegand butoraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

ANTIK és modern porcellán, butort, szőnyeget festményeket, ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allan-dó kiállítás. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandru Lengyel si Pii (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Flai) Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. Ajánl napi áron destillált és raffinált gépolajat, vulcán olajat, gőz és motorhengeroajat, autóolajat, autót és nehéz benzint, továbbé zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsőt, tökmag, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 10641

NYERS BORKÖVET vesz Irom Arnold, Bercsényi Miklós-utca 39. 10651

LEVÉLPAPIR, selyempapír béltésű borítékkal dobozonként 16 lei, Knieszer papirkereskedőnél, Dobó-utca. 10671

MÉH-KAPTÁRAKAT, léceket mézkeretekhez és gyalupadokat előnyös árban szállít, Stark Ferenc, Borossebes. 1139

ELADÓ egy félhosszú Ehrbar-szongora, Tatárné, Borossebes. 1258

MAGÁNJARÓ cséplőkészlet hatos nyolcas, locomobil 6 HP., 8 HP., 12 HP., előnyösen Kovács Soma Társa Arad. 1160

VARRÓGÉPEK családi ipari célokra, legjobb gyártmány. Kovács Soma Társa Arad. 1161

MALOMKÖVEK malomszerek gépszijak, tömlések, tömlők, fecskendők, peremelezők készleten, Kovács Soma Társa Arad. 1162

ELADÓ 2 pár lézerszám egy kis hálókocsi és egy nagy jég szekrény. Cím: Schweigert Pál, Hinderburg-ut 38. szám „Zöld” korcsma 1205

MOTOROLAJ érkezett hordonként kapható Victor Barthmes, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. Telefon szám 208. 1278

KERÉKPÁRGUMMI belső, külső legjobb Reithoffer készleten. Kovács Soma és Társa Arad. 1253

FÜRDŐKÁLYHA kád, ajtó, ablakok, téglá eladók. Kőlcsey-utca 10. 1268

BETEGTOLÓ-SZEK jó állapotban megvételre kerestetik. Iuliu Plesz női divat áruházában Strada Pirici (Vörösmarty-utca) 3. 1286

ALKALMI VÉTELEK: 12 személyes ezüst, 2 nagy ebédő perza szőnyeg és egy szmirna szőnyeg olcsón eladók. Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám I. em. balra. 1290

TIZENEGY EVES 8-as cséplőgarnitúra jutányos áron eladó. Vale Dimitrie Cherelus (Arad megye). 1292

KERESK megvételre egy Jókárban levő 3-4 személyes csónakot. Fritsch Hermann Árpád-tér 5. 1279

ELADÓ Török Gábor-utca 9. számú ház nagy gyümölcsösével és 30.000 darab téglá. 1288

KOVÁCSMŰHELY teljesen felszerelve ugyszintén egy szecskavágógép erőhátsóra, jutányosan eladó. Megtekinthető Boulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 21. szám alatti irodában. 1295

MAHAGONI EBÉDLŐ BUTOR, gyermekkosci, Páthó-féle eredeti díktalon, kaucsuk lemezekkel eladó Strada Cobuc (Wesselényi-utca) 48. 1296

FÜGÖNYÖK, mokett férfi-garnitúra, szekrények porcellán szervicek, fali órák eladók. Magyar-utca 7b) 10498

MODERN borbélyüzlet berendezés sürgösen eladó. Róth, Strada George Lazar (Simonyi-utca) 3. 10488

VILAGOS HALÓSZOBA butor átadható lakással eladó. Cím Klein hírlapirodában. 10488

HÉT LOEREJÜ 220 Voltos permanens áramu teljesen új, Ganz-motor több köbméter használt épületfa eladók. Str. Teodor Ciontea (Pöstenberg-utca) 9. 1302

BOGNÁR MŰHELYBE való összes felszerelés szabad kézből eladó. Cím: Ulpálos, 80. házszám. 1308

Ingtalan.

TÖRÖK IGNACZ-utca 2. számú ház elfoglalható lakással sürgösen eladó. 1307

BÁNYAVÁROSBAN elsőrendű éjjeli mulató házzal eladó. Cím: Wallinger, Lázár-utca. 10741

ORCZY-UTCA 20. számú sarokház eladó. Bővebbet Thökölly Imre-utca 23. 1319

ÜRES TELKET keresek megvételre a belvárosban vagy gázgyár közelében. Barthmes, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. szám. 1294

ELADÓ Strada Nicu Filipescu (Flórián-utca) 38. számú ház. 1308

ELADÓ Zsigmondházán, Gleichenberg 77. számú ház, gazdasági melléképületek és 515 négyzetöl gyümölcsösével. Értekezni ugyanott délután 3 óráig. 1267

ELADÓ egy uloman épült adómentes ház elfoglalható két utlakással. Strada Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 57. 1256

SZÉL-UTCA 9. számú ház eladó. 1281

SZÓLÓ uri lakással helyben felesbe kiadó. Cím a kiadóban. 1288

ELADÓ sarokház elfoglalható lakással, műhelyvel raktárral, pincével. Fácán-utca 6. 1238

NEGY SZOBAS modern magánház átvehető lakással és egy 2-es számú Wertheim kassza eladó. Strada Marasesu (Kossuth-utca) 8a) alatt megtekinthető kizárólag délután 5-6-ig. 1208

BELVÁROS gőcpontjában emeletes és földszintes üzletház és több magán bérház elfoglalható lakással eladó Szűcs Vilmosnál. 1259

Üzletek.

KISEBB VENDEGLŐT vagy kávéházat keresek bérbe, vagy elszámolásra. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10741

Különféle.

BUKARESTBA utazom. Bármilyen megbízás elintézését vállalom. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10739

GYERMEK GONDOZÁS. Uri család gyermekét 1-6 éves korig gondozásra elfoglaló uri család. Cím a kiadóban. 1284

ASVANYÓRLO MALOM, mindent megdarál. Rabitz. Edelspacher-utca 16. sz. 1159

Ertesítés!

Bank és pénzváltó

irodánkat Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 8. szám alól Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a. sz. alá helyeztük át. Dr. GROSS si FÜRST

10480

Teljes cipőszobrendezés

1 balkaros, 1 Wheller Wilson-féle, továbbá egy nagyfokos stílyesztő karikahajós gépekkel, más vállalat miatt, jutányos árté eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. Wallinger hirdetője. 10742

Egy nagyforgalmu

vidéki városban, a Fő-utcaiban 50 év óta fennálló tüvegkereskedés teljes boro dezéssel és áruval, elfoglalható lakással, olcsón eladó. Bővebbet:

HAASZ hirdetőjében Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám. 10692

Szobafestő és mázó munkát

Portálfestést és homlokzat meszelést a legjutányosabb áron elvállalok.

MANDL SANDOR

szobafestő és mázó Bulv. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) 15. Dengl-ház, papirtul. t. Telefon 851. 1297

Villany-

vasaló-, forraló-, thermo-for, Tungstram és félvattos izzólámpa és mindenféle szerelési anyag

olcsón

„ kapható a „

Societate Anonima de Electricitate - Aradi Villamos-sági R.-T. Calea Radnei-uti telepén. 1805

Sokkal olcsóbban építetek

szabadalmazott üreges betonkövekből, mint téglából, földszintes vagy többemeletes lakó, gyár-, vagy gazdasági épületet. Rendkívüli gyorsaságot; azonnali szárazságot; jó fűtőképeséget garantálok. Tervezés-, költségvetés-kivitel ügyében felvilágosítás díjlan.

1289

Steiner József

okl. építész, okl. közgazdasági mérnök építőmester.

Irodák: BUDAPEST, I., Gallért-tér 3. Telefon: József 35-67. ARAD, Str. Closoa (Szt. László-u.) 7. Telefon: 3-26.

Bosnyák Viktor

börkereskedése Arad, Legolcsóbb bevásárlási forrás.